

రామచంద్రపురం తాలూకా సభ.

ప్రథమ సమావేశము

[ఒక విలేజును నియోజకవర్గముగా]

గోదావరి జిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా ప్రథమ సమావేశము 15-వ తేదీన రామచంద్రపురమునందు జరిగినది. దుగ్గిరాల వేంకటస్వామి ప్రకాశరావు పంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించి వారి ప్రారంభోపన్యాసమునుండి క్రింది భాగమును ముదిరించుచున్నారు.

జేశమున రాజద్రోహ మనకు వానిని నివారించుటకు మార్గముల నాలోచింపవలయు. రాజకీయ వ్యవహారలోచనములను పరిష్కరించుచుండే రహస్యపు కుట్రలు రాజద్రోహ చింత రూపుమానునదియు తమ్యాలయన దేశమునందరాజకము తొలగిపోయి కఠినకాసనముల జేయుటకు తలపాటుకలసిన యాచార్యక మే యుండవలయు. జేశక్షేమమును నిష్కలంకముగా నవేక్షించు ప్రాజ్ఞులు పునూరు దొరతనమువారికి ననుకూలముగా విన్నవించినను వారా విన్నపములను పెడచెవి పెట్టిరి. బంధిపాలులను నేర్పుకొనుటకులన తమకు దొరతనమువారు నిరాకరించిన వైనికోద్యోగపరిశ్రమను పట్టుకొని తూర్పు బంగాళాలోని సంహారకారు లూహించి యందుకు సంసిద్ధులయిరి. వైస్రాయలందు తమ ప్రజాతిశయములను జూపుటకు నిన్ను మొన్నటివరకు మనజేశపు యువకుల కవకాశము లేకపోవుటచేత రాజకీయసంబంధమును నీవిషయము కూడ రాజద్రోహమార్గమున సాధింపవలసి వచ్చుట తోచినయ్యెను.

రాజకీయసంస్కరణములను చిరకాలము వేషించి ప్రజల కోర్కెలను విఫలముగావించి తరుణయుక్తుల యువవార నిరాశచే నింద్యవాదావలముల దిగి నేరములు చేసి తాముచెడి యితరులకు హనిగాలింపిన పిమ్మట రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు గడంగుటకులన మనజేశమున కిట్టి దుర్గతయు, రాజభక్తి పూరితులై న ప్రజలకీర్తికి కళంకమును వాటిల్లినది. చాలకు కమిటీవారి రిపోర్టు వాఢారముగ గోవి దొరతనమువారికి కఠినకాసనమును కల్పించుచు యెత్తించుచున్నారన వదలి ప్రజలముగనున్నది. మాంటాగు వెయ్యి ఫర్మసంస్కరణములకతి యెట్లుండునో వానిని క్రొత్తపార్లమెంటువారుం తుకో తెంతుకో మనకెంకరావచ్చును, ఈమాత్తు శృంగుల త్వరిగ నిర్ణయగునుకాబోలు! ఇది యొకమాదిరి హిందూదేశపు కాశ్యోతరత్నక కాసనముగ నుండును. యుద్ధము తీవ్రముగ సాగుచున్న కాలమున రాజద్రోహ నేరములను శత్రువులముగ నణచుట కిట్టి కాసన మానక్యముని రాజప్రతినిధి యగు హార్డింజి ప్రిభువు చెప్పిన వాక్యములందు సభ్యులు విశ్వాసముంచి దానికి సమ్మతించిరి. (Defence of India Act) హిందూదేశ రత్నక కాసనము కేవల యుద్ధకాసన మనియు, నది యుద్ధమున్నంతకాలమును పిమ్మట నాణుమాసములు మాత్రము వ్యాప్తియందుండు ననియు, దొరతనమువారికి దొరకైన సాక్ష్యసాధనముల వలన నట్టిచట్టము కావలసి యున్నదనియు నమ్మించి నందున రాష్ట్రీయ కాసనసభ్యులు దాని నంగీకరించిరి. బంగాళా రాజ్యమునంద చచ్చుచచ్చుట నింకను ఆరాజకకృత్యములు జరుగుచున్నమాట నిజము. దానినిబట్టి యుద్ధము సమాప్తమై శాంతి నెలకొన్నను యుద్ధకాలమువారిన నిర్దిష్టమైన కాసనమును వలయుచున్నంత కాశ్యోతము గావించు చుండుట విరుద్ధవాదముగ నుండును.

ఇంగ్లాండునందును ఇండియానందును సమానోద్దేశములతో నొక్కరితీ ప్రమాదములను తప్పించుకొనుటకు గావించబడిన కాసనములలో ఇంగ్లాండునందు దానిని కాశ్యోతము గా వింపుడని యెవ్వరును కోరనవచ్చును, హిందూదేశమునందు మాత్రము కాశ్యోతముగావించ దలపెట్టుట ప్రాజ్ఞతకాదు.

చిరకాలముపూర్విత మైన యసంతుష్టివలన పరిపాలన యరాజకకృత్యముల నివారణమునకు నూతనకఠినకాసనములు విరుగుడుమందులు కానేరవు. పరిపాలనవిధము చక్కపడి జేశప్రజలకు పరిపాలన బాధ్యతలు హెచ్చినకొలది శాంతి యావరణ మేర్పడి ఘోరనేరములు నామమాత్రవశిష్టములగును.

రెండవనెట్టిశిక్షలు అమలులోనికివచ్చిన శిక్షణకాలము లోననే క్రొత్తనీటితీరువచ్చును చేయుట అది యయలుపందు చిత్రించితిమి అగు వ్యాఖ్యానములతో నీటిపన్ను నెక్కువ వసూలు చేయుటకు సహకారి యయ్యెను. దానియధారమున పుట్టిన కలెక్టరుని ప్రాండింగులర్థము మూచినయెడల నాచట్ట

మును రివిన్యూ అధికారు లెటుల తమయిష్టముచే మార్పు వర్తింపజేసికో తెలియకలదు. లంకపడుగై భూములమీదను, డెల్టా కాల్యలనుండి నీరతీసికొనబడుచున్నట్టియు, వారికి చేరి యుండనట్టియు అష్టండు గ్రామములలోని మొరకభూములకు సహితము నీటితీరువకట్టుటకు క్రొత్తవింధన తేర్పలుపబడెను. ఫసలీజాస్తీలు సామాన్యములయ్యెను. వ్యవహారము తిలులుండకుండ తూరలవద్దతి నొక్కదానిని తెచ్చి పెట్టినందున కడచిన పడేండ్లనుండియు డెల్టారయలుల పడుచున్న శ్రమయు పెట్టుచున్న మొట్టమొదట, రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు రయతులకు తోడ్పడకాలకుండుటయు నందరకు స్వాధీనధనిమయము. గండ్లుకొట్టి వ్యవసాయముచేయుచు రయతులు డి. పి. డల్లియువారి యాజ్ఞలను ధిక్కరించుచున్నారని ఇంజనీరు ఇలాకావారి నెలవుచొప్పన కఠినముగ పిచ్చాల్లికట్టుటకు రివిన్యూ యువ్యాగ్రీముల కధికారమాయుడెను. ఆరోపిత నేరము సరిగా రుజువుకాలేదని నమ్మిపట్టడైనను రివిన్యూవారు రయతుల కనుకూలముగ వ్యవహారంపకున్నారని మందలపడలలో మనము పరితేయట వినుచున్నారము. ఊర్ములు కావనచిర నుండి కావన మొదలుకు క్రమముగ జరుపవలెనని క్రొత్త నియామకములు జేసిరి. ఈప్రకటనములన్నియు వ్యవసాయమునకు బాధకరములై వర్షములు తక్కువయైన యేట కుండతూరల వలన సరిగ పనిజరుగక రయతులను తోభ పెట్టుటకు నుచయోగించుచున్నది. వైన వర్ష పహాయము లేకున్నయెడల యుక్తకాలమునందు దూర్పులు ముగియనేరదని యిప్పటికి కధికారు లంగీకరించిరి. సాధ్యమైనంతవరకు నల్లనీటితోను, తేరున్న జాలై మాసాంతమునకైనను ఊర్ములు సమాప్తి కానిపక్షమున చాల స్వమైన ప్రతిదినమునకును పంటదిగుబడి తగ్గిపోవునని రయతులు మొఱపెట్టగ దానిని నధికారులు తొలుత విశ్వసించరైరి.

పూరాపంట పండవలెనన్న పక్షమున జాలై నెలకొనున కుర్మాలు ముగియవలెనని వ్యవసాయశాఖవారి పరిశోధనలు స్పష్టపరచుచున్నవని అగ్రికల్చరలు వైస్రాయగారును దృఢాభిప్రాయములైరి. చావర్ల కోటవ్యవసాయక్షేత్రమున గావించబడిన పరిశోధనలను చూడగ లేతయూత్సుకలన పంటలు లేలిపోవునని రయతులు చేయువాదము నిజమైనదని గవర్న మెంటు వారును నమ్మినారు. నీటికొరకు నిట్టి యిక్కట్లులకు లోనై డెల్టా వ్యవసాయము చేయు సామాన్య రయతులకు సహితము ఎకరము పుట్టు పండునని అధికారు లూహించుట ప్రజల దురదృష్టము.

కాల్యలు తెరచినవెంటనే రయతులు డెల్టానూపరిం పెండెట్టులుట్టు పెండుకు తిరిగి సకలకష్టముల ననుభవించుచున్నారో, ధనమును వెచ్చించుచున్నారో, ఇంజనీరులకు కలెక్టరులకు డివిజనలలోనెవరు తంత్రివారల సంపురుకో దీని వలన తెల్లచుగుచున్నది. కాని దీనినాలించుచు చావర్లకు, పాలించుచు చావర్లకు! ఇంజనీరులు రివిన్యూ అధికారులు గృహనామ మోటారుబండ్లలో ప్రయాణములు మూగి గత శతాబ్ద మధ్యకాలపు టువోగీయులరితిని ప్రయాణములుచేసి ప్రజలతో కలసిమెలసి తిరుగునట్టిదినములు వచ్చునందాక నీ దుర్గత తీర్చులేయందును. ప్రాజ్ఞతలేక తామెల్ల కాలము లంచముల వలననే పనులు జరిగించుకొనగల మను దురభిప్రాయము రయతులు వదలనందాక వారిదుర్గత తొలగనేరదు.

వరి యొక్కటియే యంతటియండి పల్లపువైరుగ భావించబడును. విశతపయ్యులన్నియు మొరకపయ్యులకగ పెంచబడును. రెండవపల్లపు పయ్యునకు నిప్పటికలనే నీటితీరున మొరటిపల్లపు పయ్యురచేటున సగమై యుండును. మొరకపయ్యు లింతటియండి మొరటిపయ్యురయినను రెండవపయ్యురయినను సమాన నీటితీరు వకు బాధ్యము లగును.

ఈ ప్రకటనయే పరిస్థితిము గోదావరికృష్ణ గుంటూరు జిల్లారయతులకు కడచిన మూడు నెలలనుండి తీరని యావోళనము గావించుచున్నది. ఈ కొత్త రేట్లను సాధ్యమైనతో నీ ఫసలీజాస్తీ యయలున డెల్టాకు దొరతనముగా సూహించిరి. ఈ రేట్లు జమీందార్లు, యానామ, గవర్న మెంటు మొరకలు, లంక పడుగై భూములకు నీనికి వర్తింప నని తెలుపుటవలన మన మూడు జిల్లాలలో కొన్ని ప్రజేశములందలి రయతులకు స్వల్ప లాభము కలిగినను ఎక్కువయంది రయతులకు భూస్వాములకు నీటిపన్ను వృద్ధియగుట నిశ్చయము. ఇది యెట్లుండ మన జిల్లాలోని నీటి వనరులయొక్క క్లానుల యేర్పాటునకు దర్మిలాను తెలియెట్లు జరిగిన జిల్లాలలోని నీటి వనరుల యేర్పాటులకు లేకము సంబంధము లేదని నేను వైస్రాయల వివరములవలన మీకు తెలియుచున్నది. గోదావరి డెల్టాలో కాల

నిర్ణయముతో పరిశోధన నీటివనము 4 క్లానులకగ నేర్పరుపబడినది. అష్టండు ప్రజేశములందు పూర్వావగాముచొప్పున 3 క్లానులు నిర్ణయింపబడెను. అష్టండు మొరకభూములు 4 గ్రూపులకగ విభజింపబడెను. కావున ప్రస్తుత ప్రకటనమునందలి క్లానుపదముగాని గూర్చి పదముగాని మనవాడుకపద్ధతికి వర్తింపనేరదు. తాము నమ్మించిన యానికి విరుద్ధముగ 30 క్లానులకగ ముపులనే నీటిపన్నును యార్పవలెనను, డెల్టాలో 4 క్లానులను అయిదింటిగను అవలంకులలో 3 క్లానులను అయిదింటిగను మార్చి వానికి స్థలనిరూపణము చేయునందాక నీమా యులు చెల్లదగవని తోచుచున్నది. ఈ ప్రకటనమున కధిక్షేపించుచు కడచిన 18 వ ఆక్టుతోని కీర్తికేసులకు శ్రీ సోలనరం జమీందారుగారు కాసన స్వాధీనధనిమ దొక శ్రీ ర్యానము నుపసాదించిరి. గవర్న మెంటు మొరటి పెంచరగు సరే అలెగ్జాండర్ కామ్యూవోర గారు తమకీమార్పు లిమము లేకున్నను కలెక్టరు ప్రకాశరావులకు కష్టముగా నున్నదనియు క్రిందియధికారుల ప్రోద్బలముచేత తామూర్పు లంగీకరింపవలసినట్లైన దనియు జమీందార్ ప్రజేశములందు నీటిపన్ను తప్పక వృద్ధియగుననియు నితరప్రజేశములను గురించి లెక్కలను వేసుకుండ హెచ్చుతగ్గులను నిర్ణయించుట సాధ్యము కాదనియు చెప్పియుండిరి. అష్టండు ప్రజేశములందు కూడ నీటితీరున తప్పక హెచ్చుననియే లెక్కలు వేసి పరిశోధించిన వానికి తెలియుచున్నది. వైస్రాయరం తాలూకాలోని జలాధారము లన్నియు 1, 2 క్లానులకరింప చేయున్నట్లు లగపడుచున్నది. అటులయినచో నడటి భూస్వాముల కంతమాత్రము లాభముండజేమోయని సంకోచములగుచున్నది. ఏవిధమున మూచిన నీప్రకటనమువలన మన జిల్లాపయ్యు నీటితీరున మొత్తముమీద హెచ్చును కాని తగ్గదని యూహించుటకు కారణములు కలవు. చెరువు పనులు మొదలగు స్వల్ప విస్తీర్ణపు పయ్యులను ఎకరమునకు 10 అంజా లాభము గలిగినమాత్రమున దానికి మనము సంకోషింపదగినది కాదు. తీసిని గూర్చి మీరు సాధారణముగ చర్చించి వివాదాభిప్రాయమును దొరతనము వారికి తెలుపవలయును.

రామచంద్రపురం తాలూకాలోని 117 గ్రామములకు 28 సారాయికాణములుండుట యావశ్యకమా? సారాయికాణములకల గ్రామముల పేర్లకు మూచినయెడల తోరణపంక్తి వలె కాననగును. వెల్ల, రామచంద్రపురము, సోమేశ్వరము, పులుగుర్ల, మండపేట, తావేశ్వరము, ద్వారపూడి గ్రామములొక్కోడను చేయున్నది. ఈకోడపాడవు 15 మెళ్ళు. ఇట్టి స్వల్పదూరమునందు 7 ను కాణములుండుటవలన నీతాలూకా ప్రజల త్రాగుబోతుతనము వృద్ధిచుచున్నది. ఇటులే హంపాలాదా, కోటిపల్లి గ్రామముల ననుచు 3 దుకాణములు గలవు. కాకినాడ కాల్యకు చేయున్న గ్రామములలో 6, కోరంగి కాల్యకు చేయున్న గ్రామములలో 6, చావర్ల కోట కాల్యకు చేయున్న గ్రామములందు 4 దుకాణములు గలవు. ఇంకొక్కటియు ప్రజలకోరికపై స్థాపింపబడినది కాదని ఘంటాపథముగ జెప్పవచ్చును. ఇన్ని దుకాణములు మీతాలూకాకు కావలయునో లేదో మీరు నిర్ణయించుకొన తగినది.

రెండులక్షల 40 వేల జనసంఖ్యగల రామచంద్రపురము తాలూకాకు 3 వైద్యశాలలను మాత్రము లోకలంఘనవారిం తవరకు స్థాపింప గల్గుటవలన నెటువంటివెలమంది కొక్కవైద్యుడు చొప్పున నున్నాడు. ఇప్పుడు కొంద రువ్యాగ్రీయులైన వైద్యులుండుటవలన కొంతసహాయము కల్గుచున్నను వారిసహాయ ముచితము కావండుటచేత పేదజనులకు వారి యుపయోగము లేదు.

మనజేశములకు తగు వైద్యసహాయము దొరకునందాక మనము చేయవలయు ప్రయత్నములను వెలుకనీయక పాలుపడుట మనకు కర్తవ్యమనియు సామాన్యోగములకు జేశయవైద్య సహాయము నుకరముగ సమీపమున వెక్కిరింపవలసిన లభ్యమగు మార్గముల నాలోచించుట మనకు విధి యనియు దీనికి నాయుర్యేద యువాని నిధానములకు పోల్చినా పరమటయే నులభసాధన మని నాచుభిప్రాయము.

మాతన మంత్రివర్గమువారు మాంటాగు ఫర్ముఫర్మ సంస్కరణవిధానమును దానివయి ప్రజాభిప్రాయమును పాటింపక నిరాకరించుటయు సంభవింపవచ్చును. ఈసందర్భమున మనజేశముల యాశయముల డెబ్బుటకు మన మింగ్లాండు పంపదలచిన ప్రతినిధులకు యంత్రీకర్మ నామ స్వామిసోర్తుల నియ్యక నిరాకరించుటయు నీ సమయమున వైడెకోహా ఫునా నుకత్యమున, ఇండ్లో బ్రిటిషు సంఘమువారు నింద్యమార్గముల నవలంబించి హిందూ రాజ్యాంగ సంస్కరణముల పట్ల

నింగుండు ప్రజలకు విరుద్ధాభిప్రాయములను పుట్టింప గలిగిన కరక ప్రాచీనము వివిధ పంచ పెట్టుటకును ఉపన్యాసము నిచ్చుటకు నవకాశముల గలగనిచ్చుటయు మనకు భయపడేనా హేతు వగుచున్నది. ఒకవేళ మంత్రివర్గమువారు మాంటూ గూఢమృత్యు రిపోర్టును నిరాకరింపరనుకొన్నను దానినాచరణ బ్రహ్మానికి దెచ్చుటకు గావలయు సంజాయిషిని నేకరించుటకు నియమించబడిన రెండు కమిటీల చర్యయు మనకు తాత్పర్యము జనకముగ లేదు.

కమిటీలవారు తమ విచారణను రహస్యముగ గావించుచున్నారు. వారికిగల ప్రశ్నలు వారు చేయుచున్న విచారణవిధము లాకుల కింతవరకు గుప్తములై యున్నవి. ఈ సమయమున తాలూకా కమిటీవారి రిపోర్టులకు మనవిరోధి వర్గమువారు ప్రాముఖ్యము నిచ్చి యట్టివాసము నేయించుచున్నారు. రాజ్యాంగసంస్కరణములు ధారాళముగ నుండునో, బాధ్యతాయితరపాలనము మనకు ప్రాప్తమగునో కాదో మన మాహింపజాలకున్నను, కఠినస్థితినికాసన మింకొక్కటి మాత్రము త్వరలో ప్రసాదించబడునన్న వార్త మనచేతుల సోకుచున్నది. సంస్కరణములను నిర్బంధకాసనములను జంటగా పోనిచ్చిన మోస్తే ప్రభుత్వచర్యలకన్న నిష్పటి మార్గము లాకవాసి కఠినముగ నున్నది. దీనికి గారణము అధికారవర్గము వారి దూరదృష్టి యనవలెనో, ప్రాస్థదృష్టి యనవలెనో, కఠినస్థితినికాసనమనవలెనో, సానుభూతిలేమి యనవలెనో, మనబోటి సామాన్యులూహించజాలరు. కొట్టెడుగుర రాతినిచ్చి రను ఇచ్చి మో సామెతచొప్పున రాజ్యాంగసంస్కరణములు లేకున్నను కొత్తసంకెలలు మాత్రము సిద్ధములగుచున్నవి.

ఈ కాసనలభ్యము మితవాదులకు హాంసూయవారికి నాయకవర్గము వారికి సమముగ వర్తించును గాన నీ వర్గ త్రియమువారు నీకరపరిసాదమునకు సమానముగ భిన్నులై యుండవలెను. కానన్నది కాకమానదు. ఎట్టిరీతి రాజ్యాంగ సంస్కరణము మనకు లభింపవలె యున్నను గ్రామములందును పట్టణములందును, తాలూకాలందును, ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము ప్రజాసామాన్యమునకు హెచ్చుగ వచ్చి తీరును. ఇప్పటి వరకు సమర్థు లగువారు వెక్కిరింపుచు కాసననిర్మాణసభ్యులగుట కవకాశములు దూరముగాకుండ నాలోచించుట ముఖ్యము. ఎన్నికలలో నక్రమములు వృద్ధిచుగను గాన నెన్నిక స్వాతంత్ర్యమును విస్తారమునందెక్కి లేకుండజేయువరకు ననువాదము న్యాయముకాదు. తగిన యవకాశముల నీయక ప్రతి మార్పువలనను కొన్ని యనర్థములు సమకూడునని యూహించి ప్రయత్నించునకు ముందు కట్టుదిట్టములను పేర నడ్డములను విప్పుము లను కట్టించుట ఆంధ్ర యోద్యోగియులకు నైర్దిక మయినది. ప్రైవేటులో సంస్కరణముల నారంభించి యాచరణమునందు లోపములు కనబడినప్పుడు వానిని కృమముగ చక్కపరుచుటకు యత్నించుట వివేక లక్షణము. ఇంగ్లాండు దేశచరిత్రమున, అచ్చటి యెన్నికల పద్ధతిని దానియందలి లోపముల నెదుర్కొని సర్వసర్వములకు ద్రిష్టగతిగ సాధనముల నెరిగియున్న యాంగ్లోయోగియులు తమప్రాముఖ్యమునకు కొదవ లేకుండునట్లు కఠిననిబంధనల నేర్పరుపవలెనను తలంపునమాని ధారాళమనమ్మకములై సంచరించి యీ దేశ ప్రజల కృతజ్ఞతకు బాత్రు లగుదురు గాక యని నమ్ముచున్నాను.

ఏటేట ప్రతి తాలూకాయందు తాలూకాసభ జరుగుచున్న పక్షమున తాలూకాఅధికారులకును ప్రజలకును ఆన్వేషణభావము హెచ్చి ఆనేకవర్గచరములు ములభముగ పరిష్కరింపబడుటకు సాధన మగును. తాలూకా ప్రజలందఱొక్కచోట చేరి నిర్ణయముగ తమ కష్టములను వెల్లడించి యుక్తవర్తన గల యధికారులను కొనియాడుచు, అన్యాయ పునర్వర్తనలను బయలుపెట్టుదురని తెలిసినప్పుడందఱు జాగరూకులై యుండురు. ఈ జిల్లా ప్రజలకు తమకు కన్నము కలదని దుఃఖించెడు హైద్రాబదుల కొందఱు పుష్కలములను చుట్టగ్రహములవలె వచ్చుచుండురు. ఇట్టి సభలు వారిని కూడ సద్గ్రహములుగ జేయగల్గును. చిరకాలమునుండి సమసుఖదుఃఖులై భ్రాతృభావముతో నున్న తాలూకాల ప్రజలయందు స్వప్రయోజనములైన కొందఱు విద్యాధికులు కొలదికాలముక్రిందట భేదములను పుట్టించి నిష్కారణకల్పము కల్పించిరి.

స్వల్పవిషయములందు కలిగిన భేదములను కొండంతలుచేసి విడిపోక తాలూకాలోని భూస్వాములందఱు నేకమనస్కులై పాటుపడుచుండిరని పుణ్యము చేశారును. దీనిని మఱవకుడు.

మదరాసులో వేగు.

డాక్టరు రాఘవేంద్రరావు గారు మాక్రిస్టునాయుడు వార్తా:—గత 22 వత్సరములనుండియు బూబానిట ప్లేగువారి నుండి నురక్షితమై యుండిన మదరాసు నగరము నేడీవ్యాధిచే పీడితమగుచున్నది. ప్రస్తుతమది తిరువళ్ళిక్కేజిలోని పార్థసారథి కుప్పమునమాత్రమే యున్నను, యితరప్రదేశములకుగూడ వ్యాపించునని తోచుచున్నది. ఈ నగరమున ప్లేగువ్యాధి యీ విధముగ కనుగొనబడెను. ఈ నెల 11 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు 18-వ డివిజను కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు, సింగరతోటములో 11 వత్సరముల వయసుగలబాలిక జ్వరముతోగలిగిన 24 గంటలలో మరణించిన సంగతినిగూర్చి రిపోర్టు చేసెను. ఈ కనమును పరిశీలనగా దేహమాన నొకబొబ్బ కానవచ్చెను. ఈ ప్రదేశము విషజ్వరపీడిత మగుటచే ఆరోగ్య దోష్టగివలన వీధి బాగరూక త తో గ డ చి న కొన్ని దినములనుండి పరిశీలన ప బడుచుండెను. గత 5 వారములనుండియు యీజ్వరమువలన సంభవించిన మరణములలో 5 మరణము లీచిన్న ప్రదేశముననే కలిగినవి. ఇందు మూలముని నిచ్చుట ప్లేగుయందునను అనుమానము నాడుకలిగినది. క్రిమిబాక్టీరియావలనను అనుమానము దృఢపడినది. ఈ బాలికయును, ఇతరుల మరణించిన నలుగురును యీప్రదేశమున స్థిరవాసము గలవారు. ఇచ్చట ఎలకలకు పడిన సంగతి తెలియకయే ఈ కేసు యెట్లు కలుగిందో యూహించుట కష్టముగ నున్నది. కడచిన నాలుగుదినములనుండి 3,4 యెలకలు మరణించినవనియు, వానిని పిల్లలు యెత్తుకొనిపోయినవనియు వదంతులవలన తెలియుచున్నది. గతవారమున బ్రసానుండి బొంబాయి మార్గమున కొందఱు జనలు పార్థసారథి కుప్పమునకు వచ్చిరని తెలియుచున్నది. అచ్చటి జనులందరికి నారి ప్రస్తుతస్థితి యందలి ఆహారముగూర్చియు ప్లేగు నివారణోపాయములగూర్చియు తెలుపబడినది. ఇందుమించు 100 గుడిసెలు లొంగింపబడి అచ్చట నికనీంచు 200 మంది కృష్ణాపేట వైద్యశాలకు బంపబడిరి. వెంటటి గృహములు కప్పతోలగింపబడి, నూర్యకిరణములలోనికి జొచ్చుట కనువేర్చరుపబడెను. తాటకు గుడిసెలు, చాపలు, మున్నగునవి కాల్చివేయబడెను. నుంకువారి వీధిలోను, వెంకటరంగముపల్లె వీధిలోను యున్న గృహములకు యెలకబోనులు సన్నెచేయబడినవి. 12,16 తేదీలపధ్య 17 గుర కీవ్యాధి సోకినది. ఇందులో 16 గురు పార్థసారథి కుప్పములోనివారు. వీరిలో 9 గురు మరణించిరి.

నివారణోపాయములు.

ఈ వ్యాధిని కనుగొనుటెట్లు? ప్లేగు ఒకవిధమగు ఆంటువ్యాధి. ప్లేగు క్రిమికీటకములు శరీరమున ప్రవేశించుటచే నిది యుద్భవించును. ఇది మూడు రూపములుగ ప్రస్ఫుటమగును. అందు మొదటి రెండును సాధారణముగ గాననగుచుండును:—(1) బూబానిట (2) న్యూమోనిట. ఊపిరితిత్తులు ఉబ్బుట (3) సెప్టి కేమిట. ఇందులో సెప్టి బొబ్బలునుయుండవు రక్తము చెడిపోవుటవలన రోగి మరణించును.

ఆకస్మికమగు తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, వికారము, వేడియొక్కునకుట మున్నగునవి యీ వ్యాధి ప్రారంభమైన దని సూచించును. 100 కి 75 కేసులలో యీ చిహ్నములతోగూడ అరయగ్రంథులలో తీవ్రమగుబాధ ప్రారంభమగును. ముఖము ఉబ్బుటయు, కన్నులెఱ్ఱబడుటయు, భయంకరమగు చూపును దీని సామాన్య లక్షణములు. కొంచెము నెమ్మదింపగల కేసులలో బొబ్బ కృమికృమముగ నెదనై, అయదవ దినమునుండి కళ్ళకు కారంభించును. తీవ్రమగు వ్యాధి 4-వ దినమునగాని, 6-వ దినమునగాని సోగిని అంతమునొందించును. న్యూమోనిట ప్లేగునకు దగ్ధ, రక్తమును గ్రహుట మున్నగు చిహ్నములు మొదటినుండియు కనబడును. రెండు, మూడు దినములలోనే రోగిమరణించును. బ్రతుకుట అరుదు. సెప్టి కేమిట ప్లేగునకు జ్వరముమున్నగు చిహ్నములతితీవ్రముగనుండును. బొబ్బ రాకుండగనే మరణము సంభవించును.

కారణములు:—బూబానిట ప్లేగువైన పేర్కొనబడిన రీతిని క్రిమికీటకములవలన నుద్భవించును. ఇది ముఖ్యముగా యెలకలనుండి వచ్చుచున్నది. ఇది యెలకనుండి యెలకకును, యెలకనుండి మనుష్యునకును వ్యాపించును. గృహముననున్న యెలకలన్నియు మరణించిన పిమ్మటనే యీ వ్యాధి మనుష్యులకు సోకును. ఎలకలపై జీవించు నొక విధమగు ఈగ, ఒక ఎలక మరణించినతోడనే దానిని వదలి

మరయుక యెలకవద్దకు పోవును. ఎలకలన్నియు మరణించిన పిమ్మట నిది మనుష్యులపై బడును.

నివారణము:—(1) ఎలకలను సంపూర్ణముగ అంతమునొందింప వలయును.

(2) టీకాలను కేయించుకొనుట వలన యీ వ్యాధి మానవులకు సోకుండగజేయుట.

(3) ఎలకలరోగము వలన పీడింపబడు ప్రదేశములనుండి మనుష్యులను తొలగించుట. ఈ రోగమున్నచోటినుండి ప్రజలు తేచిపోవు తెంతయు జేయకరము. గృహములను వదలి పోవునపుడు, జనలు తమతోగూడ బట్టలు మున్నగు వానిని గొనిపోరాదు. రోగులకు ప్రత్యేకవసతి నేర్పరుపవలయును.

గృహముల నీ రోగమునుండి విముక్తి నొందించుటకు తాటకు గృహములను కాల్చివేయవలెను. వెంకటి గృహముల కప్పను నూర్యకిరణము, గాలియు బాగుగవచ్చురీతిని తొలగింపవలయును. గృహమున నన్నిములలను కిరసనాయిలుతో తడిపివేయవలెను.

మదరాసు వంటి మహానగరమున ప్రజలెల్లరును నగరమును వదలిపోవుటకు వీలుండదు. అందుచే టీకాలను కేయించుకొనుట అవసరము. ఇవి యీ క్రిందిప్రదేశములలో చేయబడును:—

మొదట. వరకు.

(1) కాల్వారేవును మోడలు స్కూలు	వెంకటరంగముపల్లె వీధి	ఉదయం	7	11
		సాయంత్రం	8	5
(2) కృష్ణాపేట వైద్యశాల				డిల్
(3) టీకాలడిపో పులిబోనుబజారు				డిల్
(4) డిల్ వేవేరి				డిల్
(5) డిల్ మింటువీధి				డిల్
(6) రిషనుభవనము			12	5

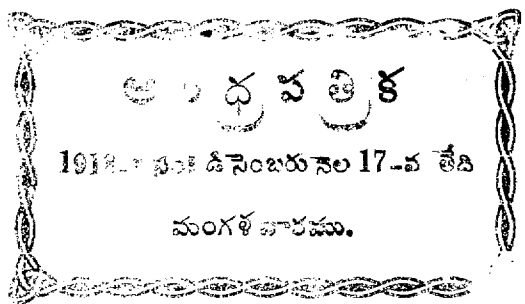
ఇతర ప్రదేశములు చున్నందు ప్రకటింపబడును. మరణించిన ఎలకల విషయముగూర్చి సమావేశము నున్న టీకాల ఆఫీసువద్దగాని, మెడికలు రిజిస్ట్రార్వద్దగాని పోవుట తెలుప ప్రార్థితులు.

ఇండియాకు స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యము.

యూరోపునందలి వివిధదేశముల తోపాటు ఇండియా దేశమునకుగూడ స్వయంనిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమే నియ్యవలెనని తోరుటకు ఆదివారమునాడు లక్నో నగరమున రీఫాయము హాలునందు సయ్యదు నబీబుల్లాగారి అధ్యక్షతక్రిందసభ జరిగినది. చాలమంది సభ్యులందు క్రిక్కిరిసియుండిరి. “ఇండియాదేశపు నాగరికత బహుప్రాచీనమైనది. దేశీయులకు పరిపాలనా వైకల్యము పారంపర్యముగా గలదు. 100 సంవత్సరములు (బ్రిటిషుపరిపాలనమున నుండుటచే దేశభక్తియును విద్యయును చాల హెచ్చినది. ప్రస్తుతమున్న పరిపాలనా విధానము నిరుపయోగముగాన లాయదు బార్డి (వెసిడెంటు విల్సనుగార్లు నిరూపించిన స్వయంనిర్ణయసూత్రమును భరతఖండమునకుగూడ వర్తింపజేయునట్లు సంధిసభలో పరిష్కరింపవలెనని ఈ సభనాయక తోరుచున్నారను తీర్మానమును సవాబు జుల్ఫికరుజంగుగారి యపవాదించిరి. రాయబహదరు డాక్టరు బెన్ద్రాగారపవదిబిట్టడి గా|| పండిత గోకర్ణ నాథ మిత్ర రంగయ్యులు గార్లు బలపరచిరి. సభ్యులు కరతాళధ్వనులతో నంగీకరించిరి. ఆ తీర్మానమునకు రాజప్రతినిధి ఇండియా మంత్రి లాయసు బార్డి (వెసిడెంటు) విల్సను సర్ ఎన్. పి. సింహా లిక్ నీరు మహారాజా ఇండియా కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ కార్యదర్శిగాగ్లకు పంపుటకు మిశ్రగా రుపపాదించిన రెండవ తీర్మానముగూడ నామోదించబడినది.

విమానము కలకత్తాకు వెళ్లుట:—15 వ తేదీ యుదయమున విమానము డిల్లీనుండి బయలుదేరినది. విమానమునందుజనరలు సాల్కండు, జనరలు బోర్నో, కప్తను రానుస్మితు, కర్నూలుకు వెనెంటు (ఇండియా విమానదర్శిగారి) గార్లుండిరి. నిష్క్రమణ డిల్లీనగరమువైని విమానము కొంతనేపు తిరిగినది. సర్ క్రిస్టియం విస్సెంటు జనరలు మోబిల్లెగార్లు విమానమునందుండిరి. 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు కలకత్తా గుర్రపు పంచెల మైదానమున విమానము దిగును.

మొయిల స్త్రీమరు రాక:—జపాను నాక 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సీనుటపాలను తీసికొని బొంబయికి వచ్చినది.

ఆంధ్రులు: ఢిల్లీ కాంగ్రెసు

ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసభకు ఆంధ్రుల అధిక సంఖ్యతో వెడలవలసిగా నున్నది. ఆంధ్రదేశములో ప్రజల మొదలగు బాధ్యతలు ప్రజలుచూడుటచే, అనేకులు మూర్ఖత్వాన్ని చూపుటకు వెనుదీయవచ్చును. కాని, ఈ వత్సరము ఆంధ్రుల అధిక సంఖ్యలతో వెడలవలసిన అవసరము గలదు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ సంఘము కలకత్తా కాంగ్రెసులో ప్రసాదింపబడెను. ఆంధ్రులు తమకు గలిగిన నూతన సౌకర్యమును వెంటనే యుపయోగించుకొనిరి. ప్రథమాంధ్రరాష్ట్రీయసభను సమావేశపరచిరి. అప్పటినుండియు రాష్ట్రీయసంఘముత్సాహముతో బనిచేయుచున్నది. అవసరాంధ్రరాష్ట్రీయ సమావేశమును చేకూర్చినది. కాని ఆంధ్రోద్యమప్రతికూలు లింకను, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ నుండి ఆంధ్రనుండలముల గొన్నింటిని వేరుజేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. అట్టి ప్రయత్నము లింకను జరుగుచునే యున్నది. రానున్న కాంగ్రెసుసభలో ఈ ప్రయత్నములు కొనసాగుటకు ప్రయత్నము కృషిసలుపవచ్చును. ఆంధ్రులందుచే నధిక సంఖ్యలతో వెడలవలసిన అవసర మెక్కుడు గలదు. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులలో ఆంధ్రులు లేకుండుటచే, ఆంధ్రనాయకులు కడు జాగ్రూతతతో మెలగవలసి యుండును. ఈ వత్సరము, ఆంధ్రులనేక సభలను జరుపవలసి వచ్చెను. సామాన్య సభలే గాక, అదనరసభలు గూడ ఏర్పాటు గావించబడెను. ఇందువలన ఆంధ్రులకు వ్యయ ప్రయాసలు హెచ్చినమాట నిజము. ఇందుచే, మూర్ఖదేశమున జరుగుచున్న కాంగ్రెసు సభకు వెడలుటకు కష్టముగనే యుండును. ఇంతియగాక ఢిల్లీలో నీ కాలమున చాలి విస్తారము గ నుండును. దీనికి తోడుగ ఆంధ్రదేశమునం దంతట నంటురోగములు వ్యాపించుచున్నవి. ఈ కారణములనేకులను ఢిల్లీకి బోసేయక భయపెట్టవచ్చును. కాని, యిట్టి స్వల్పకష్టములను లెక్కజేయక తమ విద్యుక్తమును నెఱవేర్చి ఆంధ్రుల విధియై యున్నది. దేశసేవ జేయుటకై తమకు కాంగ్రెసు సభనా రోసగిన సౌకర్యములను బాహుకొనుట ఆంధ్రుల ధర్మమైయున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ నిర్మాణము సుస్థిరమై వెలయునటుల ప్రయత్నించు బాధ్యత ఆంధ్రులపై నిలచియున్నది.

మరియొక అవసరము గాన్పించుచున్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీవాదుల సభ ఢిల్లీలో జరుగవలయు ననియు, ఆ కార్యమునాంధ్రులే పూని జరుపవలయు ననియు, దాక్టరు పట్టాభిసేతారామయ్య గారు పత్రికలకు వ్రాసియుండిరి. ఆయుద్దేశము నానూదించుచు, మూలభిప్రాయ మపుడే తెలిపి యుంటిమి. కాని యంతవఱకును ఆంధ్రనాయకు లెవరును, దానివిషయమై శ్రద్ధవహించినటుల గాన్పించదు. నేహో రేపో, హిందూదేశము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయుల క్రింద విభజింపబడక తప్పదు. మూంటాగుగారు గూడ ఇందువిషయ

మై యనుకూలాభిప్రాయము నొసగి యుండిరి. ఎంతవరలో నీవిభజనము జరిగిన వ్యవహారాభివృద్ధి కంతటి శ్రేయస్కరము. ఈ సూత్రమును ఆంధ్రులే ప్రథముమున గ్రహించిరి. దానిని భారత భూమియందంతటను వ్యాపింపజేయుట నాంధ్రుల విధియైయున్నది. అందుచే జనుము గొంచక బోయినను, రానున్న సంస్కరణములలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీవిభజనమును జేర్చవలయు నని ఆంధ్రులు కాంగ్రెసుసభలో తీర్మానమును ప్రతిపాదించి అన్యరాష్ట్రీయుల సానుభూతి బడయవలయును. ఎప్పటికప్పుడు ఆంధ్రోద్యమనినాడము మ్రోగుచుండినచో ఉద్యమము కొంతకాలమునకైనను సఫలమయి తీరును. కాంగ్రెసులో జరుపవలసిన ప్రయత్నము లటుండ, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులలో ననేకులు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీవాదులుగ నుండెదరని యూహింపవచ్చును. వారందరి బోధ్యులతో ప్రత్యేక భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీ వాదుల సభ నేర్పఱుపవచ్చును. సామాన్య భాషా, సాంఘిక, సేవా సభలవలె, యీ సభయు ప్రత్యేకోద్యమమునకు సంబంధించి యుండగలదు. ఇట్టి ప్రత్యేక సమావేశములవలన, ఉద్యమ మివివృద్ధి జెందుటయే గాక, కాంగ్రెసు సభవాని యామోదము గూడ త్వరలో జడయక తప్పదు. ఈ ప్రయత్నము లన్నిటిని సలిపి, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయమును వ్యాపింప జేయుటకు, ఆంధ్రులధిక సంఖ్యలతో తప్పక వెడలవలయును. వివిధభాషల మాటలాడువారి యుద్దేశముల నేకముఖమునకు దెచ్చుటకు కాంగ్రెసుసభ జరిగిడి ప్రదేశమే మిక్కిలి యుచుకూలముగ నుండగలదు.

ఇంతియ గాక, ఆంధ్రులు బొంబాయిలో జరిగిన ప్రత్యేక సమావేశపు తీర్మానములకు వెనుకంజ వేయనోపరు. ఈ వత్సరము స్వయంనిర్ణయ సూత్రము హిందూదేశమునకు విర్దింపవలయు జేయునని కాంగ్రెసుసభనా రాంగ్ల ప్రభుత్వమువారిని గోరవలసి యున్నారు. తమ కోర్కెలను మిత్ర మండలి వారి కెఱుక పరుపవలసి యున్నారు. ఈ విషయమై ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘము వారిదివరకే తీర్మానించి యుండిరి. కాంగ్రెసునుండి చీలిన మిత వాదపు కక్షమునా రాంధ్రులలో లేదు. జాతీయ వాదు లధిక సంఖ్యలతో కాంగ్రెసుసభకు వెడలకున్నచో, మితవాదులను సంతోష పెట్టుటకు ముఖ్య తీర్మానములు సంకుచిత పరుపబడవచ్చును. ఇట్టి ఫలితము, దేశపురోవృద్ధికి శుభసూచకము గాదు. ఆంధ్రు లిందుచే కాంగ్రెసుసభకు వెడలక తీరదు. వంగ దేశము వారును, సంయుక్త రాష్ట్రీయుల వాడును లధిక సంఖ్యల సంఘటయే గాక, రయితులను గూడ పట్టుటకు యత్నించుచున్నారు. ఆంధ్రు లీ విషయమై వెనుదీయరాదను. ఆంధ్రదేశపు రయితులు, ఆంధ్రోద్యమము వ్యాపించిన నాటినుండియు, రాజకీయవిషయములలో శ్రద్ధ దీసికొని రాజకీయసభలలో నెక్కుడుగ పాల్గొనుచున్నారు. వారిని ప్రోత్సహింపచి కాంగ్రెసు సభకు గొంపోవుట నాయకుల ధర్మము. ఆంధ్రులధిక సంఖ్యలతో వెడలుట కింకొక ముఖ్య కారణము గలదు. ఢిల్లీకి ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సంఘ మొసగబడిన వత్సరమే, కాంగ్రెసుసభ యాహ్వానింపబడెను. ఆంధ్రు లీ వత్సరము కాంగ్రెసు సభను తమ రాష్ట్రీయున కాహ్వానించుట పరమధర్మము. ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను ఆంధ్రులు తమ రాష్ట్రీయున కాహ్వానించిరి. ఆ యాహ్వాన మంగీకరింపబడక బోయినను, తమ ధర్మమును నెఱవేర్చిన సంతృప్తి ఆంధ్రులకు గలదు. రాబోవు కాంగ్రెసు సభ నైనను తమ రాష్ట్రీ

ములో జరుపుట కాంధ్రులు యత్నింపవలయును. కాంగ్రెసు సభను జరుపుటచే, ఆంధ్రులలో రాజకీయోద్యమముపై సుత్సాహ మతిశయించును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయమును వివిధ రాష్ట్రీయ ప్రతినిధుల కెఱుకపఱచుటకు చక్కని యవకాశము గలుగును. ఇందుమూలమున, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయము కాంగ్రెసు సభవారిచే నంగీకరింపబడునటుల జేయుటకు, బాగుగ విలగను. ఆంధ్రు లీ సందర్భముల నన్నిటిని యోచించి, నధిక సంఖ్యలతో ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభకు వెడలి, రాజకీయోద్యమోత్సాహ విషయమున తా మే రాష్ట్రీయు వారికిని తీసిపోమని నిదర్శన పూర్వకముగ జూపుట భావ్యము. లేనియెడల ఆంధ్రులు తమ కొనగబడిన సౌకర్యమున కన్నీలు గాని, కాంగ్రెసు సభనా యాహింపుట కవకాశము గలుగవచ్చును. ఇక వారముది.ములలో కాంగ్రెసు సభ జరుగనున్నది. ప్రయాణమున కింకెంతయో వ్యవధి లేదు. స్వల్పకష్టముల పాటించక, ఆంధ్రప్రతినిధులు ప్రయాణోన్ముఖులై, తమ ధర్మము నెఱవేర్చు గోరుచున్నారము.

బకింగుహాము మిల్లులు

మిల్లుల పోరాట మంత మొందినది. నేటి నుండియు, మిల్లులు తెరువబడి కూలీలు పని జేయువరని తెలియుచున్నది. కాని, యీపర్యా యము మిల్లు అధికారుల నభినందింప జాలము. కూలీల కోర్కెలకు యజమాను లొడబడవచ్చునని వెనుక దెలిపియుంటిమి. కాని యజమానులు తుద కంగీకరింపలేదు. అంతటితో కూలీలలో నాశాభంగము పెరిగెను. కాని, యజమానులు మధ్యవర్తుల నిష్ణయమున కొడబడవచ్చునని, ఆంధ్రమానుగారు దెలిపియుండిరి. ఈవార్త కొంతయంతకేక మిచ్చెను. కాని, మిల్లుయజమానులు న్యాయముగ నీ సూచనగూడ నంగీకరింపలేదు. వారు ప్రకటించిన కారణములు అంగ్రహేంద్రపులు వెల్లడించెడి ప్రతిష్టకన్న (Prestige) వితర మెవ్వయుకావు. కొందరికూలీలను పనినుండి తొలగించినవిషయము గాని, మిల్లులను మూసిన నాటినుండియు వేతన మిచ్చు విషయము కాని, నిర్ణయించుటకు తమకు మాత్రమే హక్కుగలదు కాని, అన్యులకు లేదని విరి వాదము. అందుచే మధ్యవర్తుల వరిష్కారమునకుపీరింగీకరింపలేదు. ఆంధ్రమానుగారింతటితో నిరుత్సాహము జెందక మరియొకమారు సిమ్సను గారితో సంప్రతించిరి. ఈ ప్రకటనము కూలీలలో నెట్టిభావములను ప్రజ్వలించజేయునో ఆంధ్రమానుగారు సిమ్సనుగారికి స్పష్టముగ దెలిపిరి. తుట్టుతుద కీ విధముగ సమాధానము గుదిరె నని తెలియుచున్నది. బిగబట్టుకొనిన గ్రాటుయిటినిధి మరల నొసగబడును. మిల్లులు మూయబడిన నాటి నుండియు 7 రోజుల వేతన మొసగబడు ననియు, ఇది యజమానులు దయ దలచి ఇచ్చి వేయవలె గాని, హక్కుక్రింద నీయుట లేదనియు, పనినుండి తొలగింపబడినవారు తిరిగి జేర్చుకొనబడ రనియు, సిమ్సనుగారు దెలుపగ, ఆంధ్రమానుగా రా షరతులను కూలీలకు తెలియజెప్పి వా రొడబడునటుల జేసిరి. పనినుండి అనుమానముపై తొలగింపబడిన వారిని గూర్చి, కూలీలు పట్టుదల గనబరచిరి. యజమానుల కార్య మీ విషయమున ఎంతమాత్రము సమర్థ యోగ్యము గాదు. నిజము దెలియక, ఏ కొలదిమందినో శిక్షించుట న్యాయ సమ్మతము గానేరదు. మిల్లునుండి పంపివేయబడిన అజీజ్ ఖాను అను పని వానిని

పనిలో జేర్చుకొననందులకు, కూలీ లయివ్వలే జూపిరి. కాని వానికి బిసెంటు వాడియూ గార్లు పూర్వపు వేతన మిచ్చి పనిలోనికి దీసికొనెదరని, ఆంధ్రానుగారు చెప్పగనే వారలకు సంతృప్తి లిగెను. ఇంతటితో కలవర మంత మొంద వచ్చెను. కార్మికుల నాయకులపై మిల్లు యజమానులు న్యాయరీత్యా చర్యదీసికొందురని నడువ బడెను. కాని, యజమాను లంతటి పనికి బూను కొన రనియు, ఒకవేళ అట్టి చర్యకు గడంగిన, తాము శ్రద్ధవహించి తగిన ప్రతికారమునకు తోడ్పడెద మనియు, ఆంధ్రానుగారు నడివిరి. ఆంధ్రానుగారి క కొంతకాల మీ నగరమున నుండి మిల్లులో కూలీల స్థితిని అనుదినము పరికించుచు, అవసరమగు మార్పుల గూర్చి యజమానులతో నివేదించుట కంగీకరించిరి. వీరి నిశ్చయ మెంతయు ప్రశంసాపాతము. ఈ మూ రెండులెదులో సమాధానము గుదిరినన, కార్మిక సమస్యలు రాను రాను సులభపాధ్యములు గానెరవు. కార్మికులలో స్వయంవికాస ముదయించుచున్నది. అట్టి తరివారి పాంథలను తృణీకరించుట కేకముండు వీలుండదు. పరిశ్రామికులును, యజమానులును సహకార సమరసభావములతో మెలగవలసి యుండును. మున్ముందు, యజమానులు ప్రతిష్టకై వట్టదల జూపుట భావ్యముగ నుండదు. ప్రజాస్వామ్యభావ మెల్లవారిలో ప్రబలుచున్నపుడు, కార్మికులలో మాత్ర మది వ్యాపింపకుండునా?

నీటి తీరువ

నీటితీరువ హెచ్చుదలగూర్చి ఆంధ్రదేశమున దలి డెల్టాభాగములవారు తమ యసమ్మతిని దృఢముగ దెలిపిరి. రయితుల సమావేశము లనేకము లింతవరకు జరుపబడెను. హెచ్చుదల పనికిరాదని, రయితులై కతంతరముగ వెల్లడించిరి. హెచ్చు పన్ను విధింపబడెనేని, సాత్వికనిరోధమున కై నను బూనెద మని, కొందరు తీర్మానించిరి. ఇందుచే ప్రజలలో గలిగిన భావప్రాజ్ఞతము వ్యక్తపడుచున్నది. ఈయుత్తరువున కాక్షేపణల జెప్పెడి గడువు రేపటి శుక్రవారముతో ముగియుచున్నది. గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు ప్రభుత్వపు యుత్తరువుచే, రయితుల కష్టము లెటుల యినుమడించునో తేటపరచుచు, నొక ప్రచురణమును ప్రకటించిరి. అందు, శిస్తుల పూర్వచరిత్ర గూర్చి వివరింపబడియున్నది. ప్రాచీనకాలములో పండిన పంటపై మాత్రమే శిస్తు కట్టుచుండెడివారు. ఇపుడొకపద్ధతి మారి, సెటిల్ మెంటువారు కిరి సంవత్సరములకొకతూరి పన్నులను హెచ్చుజేయుచున్నారు. ప్రస్తుత యుత్తరువు సమసరించి శ్రేష్ఠమయిన భూములకు తగ్గిడి మొత్తముకన్న బీద భూములకు పన్ను లెటు లధికముగనో, ఈయుత్తరువు వలన బీదవా రెటుల కడగండ్లపాలయ్యెదరో, యీ పుస్తకము కరతలామలకము జేయుచున్నది. ఈ యుత్తరువుచే ప్రభుత్వమువారి యాదాయము విశేషముగ హెచ్చితీరును. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువును ప్రచురించుటకు కారణ మెద్దియో దెలుప లేదు. ఈ యోమసమయమున పన్నులు వృద్ధిజేయుటచే, ప్రజలలో నెట్టి దుర్భరదశ పెరుగునో, గుంటూరు మండలసంఘ ప్రచురణము స్పష్టపరచినది. ఈ ప్రచురణము రయితుల కందరికిని సులభగ్రాహ్యమగునటుల నీటితీరువ హెచ్చుదల గూర్చి సాధకసాధకములను వివరించుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. దేశీయుల మొరలను ప్రభుత్వమువారు ఆలించి, ప్రజలలో నలజడికీకారణ మౌనున యీ యుత్తరువును పూర్తిగ తొలగించి వారి కృతజ్ఞతకు బాత్రులుగా గోరుచున్నారము.

పొద్దుగలు దేశాధ్యక్షుని వధ

పొద్దుగలు దేశాధ్యక్షు లగు మేజరు సి డ్లోని యోపీనుగారు ఎవరో హంతకునిచే నడిరేయి వధింపబడినటుల తెలిసికొనుటకు కను విచారము గలుగుచున్నది. ఈ హత్యకు కారణ మెద్దియో దెలియదు. పీనుగారు మిత్రమండలి పార్టీతో జేరి సంగ్రామమున మిగుల క్రశంసా పాత్రముగ కృషి సలిపియుండిరి. ఇపుడు తాత్కాలిక ప్రభుత్వ మేర్పరుపబడెను. అరాజకకృత్యముల మొదలు పాశ్చాత్య దేశమునం దుద్భవించెను. అవి రూపుమాలుటకు సాధనము లేవ్వియో, గనుగొనుట కన్నిజాతులవారు కలసి కృషి సలుపుట ధర్మము.

జిన్నా మెమోరియలు హాలు

బొంబాయిలో ప్రజలు సభలు జరుపుకొనుటకై పెద్ద భవనమును నిర్మించుకొనుటకు ధన నిధి యొకటి నెలకొల్పబడెనని, బొంబాయి క్రాంతి కలు ప్రతిక ప్రకటించుచున్నది. ప్రజాభిప్రాయ ప్రకటనమునకై అధికశ్రమల కోర్చి విజయించి బడసిన జిన్నాగారి జ్ఞాపకార్థమై ప్రజలు నూతన భవనమును నిర్మించుట ఎంతయు సంభావ్యముగ నున్నది. ఈ నిధికి రూపాయికి తక్కువ గాకుండ చందా వైకొనబడును. ఈ కార్యము దలపెట్టిన వారి ప్రయత్నములు జయప్రదమగు నని విశ్వసించుచున్నాము.

ఆస్త్రియా జాతీయసభ

ఆస్త్రియా రాజ్యపరిత్యాగము గావించిన కారులు చక్రవర్తిగారు, జాతీయ సభాసభ్యులకై ప్రయత్నించుచున్నటుల, వియన్నావార్త యొకటి దెలుపుచున్నది. తన యున్నతపదవినుండి తొలగి యు, సామాన్య పౌరులతో బాటియన స్వామెంటు సభ్యులకై ప్రయత్నించుట జూడ ప్రజాస్వామ్య భావము శత్రుదేశములలో గూడ జొచ్చుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును.

న్యాయశాస్త్రశిక్షాశాల వర్ధంతి.

నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు న్యాయశాస్త్ర శిక్షాశాల విద్యార్థులు తమ కళాశాలవర్ధంత్యుత్సవమున తమ కళాశాల భవనమున అతిజయత్రయమును ఉత్సాహకరముగను జరిపించిరి. హోదోర్ న్యాయమూర్తులును, కళిఫుకు, కళాశాల ప్రాతినిధ్యార్థులును వెక్కువయి సభకు విచ్చేసిరి. అతిథులందరకును మొట్టమొదట ఫలాహరపు విందు గావింపబడిన పిదప ఎమ్. జి. వి. మూర్తిగారు హోదోనియముమీద రసీంద్రనాథకాకూరు కీర్తనల గొన్నింటిని అతిమనోహరముగను శాస్త్రముగను వ్యవచుధరముగను బాడి ప్రేక్షకుల నానంద నిమగ్నుల గావించిరి. తరువాత కొంతమంది విద్యార్థులు “ఒక కళింక విషమావస్థ” అను ప్రహసనమును ప్రదర్శించి ప్రేక్షకులను పొట్టపగులునట్లు నవ్వించజేసిరి.

పిమ్మట కళాశాల ప్రిన్సిపలు ఆర్థర్ డేవిసుగారు తమ కళాశాలపక్షమున సభ్యుల కాహ్వాన మొసగుచు ఆ సంవత్సరములో తమ కళాశాల చరిత్రయందలి ముఖ్యంశములను గూర్చి చుచ్చటించిరి. దేశమందంతటను చెలరెగుచున్న ఇన్ ఫ్లుయెంజా జ్వరము తమకళాశాలకు గూడ కొంతనష్టమును కలిగింపజేసినదనియు, ఆ సంవత్సరమే కళాశాలయందు నూతనముగ ఎమ్. ఎల్. తరగతిని గూడ తెరచితిమనియు నుడివిరి.

సభాధ్యక్షులు ప్రధానన్యాయమూర్తులు సర్ బాన్ వాలిసుగారు కళాశాలగావించిన యభివృద్ధికి ప్రిన్సిపలు గారిని మిక్కిలి కొనియాడుచు, కళాశాలవిద్యార్థులకు వారు తమ జీవితములో నెలకేరవలసిన విద్యుత్తధర్మములను సూచించుచు, వారికి న్యాయశాస్త్రములం దచ్చటచ్చట కొన్ని సలహాల నిచ్చుచు ఉపన్యసించిరి.

అనంతరము కొంతమంది విద్యార్థులు కొన్ని కీర్తనలను హాస్యరసప్రధానమైన పద్యములను చదివినపిదప సభముగిగెను.

స్థానిక వార్తలు

తపాలనోటీసు:—ఇంగ్లండు నుండి ఇక్కడికి పాలీసులనుండి రేపు పంపిజేయబడును.

ప్రేగుజాడ్వార్త:—టిప్టికేసులో, దినదినము ప్రేగుజాడ్వార్త పరివ్యాప్త మగుటచేసి రాజధానికళాశాలయు, ఇంజనీరింగు కళాశాలయు నిన్నటికోజునుండి మూయబడినవి. నేను పచ్చయప్పకళాశాల కూడ మూయబడినది.

ఆంధ్రప్రజాసంఘము:—ఈ సంఘముపక్షమున రాబోవు దేశీయసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకై రేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయమున సెలకనమావేశము జరుగును. అందరను దయచేయి ప్రార్థింతులు.

విద్యాశాఖాధ్యక్షుడు:—ఈనెల 18-న తేదీ నుండి యుపకారవేతనమును పుచ్చుకొను మున్న మదరాసు ప్రభుత్వ విద్యాశాఖాధ్యక్షు లగు జె. ఎస్. స్ట్రోమ సి. వి. ఇ. గారు రాజధానియందు విద్యాభివృద్ధికినాట చేసిన పరిశ్రమను గవర్నరుగారి కార్యవివరణకసభలలో కొనియాడుచు సెలకనమాను నిన్న ప్రకటించెడి.

స్తూడెంటు క్లబ్బు:—యూర్యాభరత నిమ్నజాత్యుధారక సంఘకార్యదర్శి జి. ఆర్. సింధి బి. ఏ, గారు రేపుబుధవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు వై. ఎమ్. సి. ఏ. ఆడిటోరియములో నిమ్నజాతులయెడ, గల భారతయువకుల విధాయకకృత్యములను గూర్చి యుపన్యసించెదరు. గా. ఎస్. క్రినివాసయ్యంగారు, బి. ఏ, బి. ఎల్. గారగ్రాస నాధిపత్యము వహించెదరు.

ఆంధ్రనికేతనము:—ఆంధ్రులు కొంతమంది 105 హరిసన్ రోడ్డువండుండుటవలన దారి కొక పేరు పెట్టుట సమంజసముగా నుండునని తలంచి ఆంధ్రనికేతనమును పేరేడియి. ఇట్లు దీనికి పేరు పెట్టుటవలన అది కొంతలాభకారియై యుండవచ్చునని మానకమ్మకము. ఆంధ్రదేశమునుండి ఆంధ్రులు కలకత్తాకు మొట్టమొదట విజయవాచేసినప్పుడు వారు కష్టములను భరింపకుండ ఈ నాడును తెలికినయెడల సంతోషించి చున యాంధ్ర సోదరులక్కడ నుండెదరనితలంచి అక్కడికి విజయము చేసి తగు సభ్యుల నందగలరనెడి నమ్మకముతో ఈ పేరును యఖ్యముగా స్థాపించితిమి. ఈ పేరునకును భారత సాతకాలల గురించిన విషయములకును ఎంతమాత్రము సంబంధము లేదని నానమ్మకము.—ఆన్నారాజు పూర్ణచంద్రరావు.

బాబు నురేంద్రనాథ ఠేకర్ గారు:—దేశంబయి 18-న తేదీ నాటిసాయంకాలము వాగభూతనందలి వంగీయులు నురేంద్రనాథ ఠేకర్ గారికి 50 దొమ్మి. ఇది రాజకీయాభిప్రాయములకు గలవారు సభకు విచ్చేసిరి. సభ్యులకు వందనముల నర్పించుచు బాబుగారిట్లు చెప్పిరి. నాగపూనం దెట్టి రాజకీయవిషయకొపన్యాసము నీయగూడదని తాను మొదట నిశ్చయించుకొనెను. అయినను చాలబలవంతమున నెరచు ఉపన్యసించవలసివచ్చినది. ఈ యాతిధ్యగౌరవమునకు నెంతయు కృతజ్ఞుడు. తనయొకజీవనమును భారభోసి గాజకీయకార్యమును విడువకుండుట కిదియెంతయు సుత్సాహకరముగ నున్నది. అతి విశేషముగ సభి ప్రాయభేదమును కలుపునపుడు ఇట్టి యుత్సాహము—మరియు సత్సాహకరము గల చంద గలదు. వంగీయులకును నాగపూ ప్రజలకు సంతయైకమత్యము గలిగి యుండుటను ప్రశంసించుచు నిట్టియైకమత్యము దేశీయాభివృద్ధికెంతేనియు సవిసర మని యతడు చెప్పెను. అభిప్రాయభేదములు వచ్చినపుడు ఓర్వకలిగియుండుట చాల అవసరమని అతడు చాలవరకు సహేతుకముగా బోధించెను. తా మొకే జవాలయమున పూజలొనరింపజాలవన్నను ఆ న్యో న్యాభిప్రాయములను మాత్రము గౌరవిం చుటను నేర్చుకొనవలయును. చివర కత డిట్లు చెప్పెను. హిందూదేశభావిధితి చాల ఉత్సాహకరముగ నున్నది. పురుషుడు తన జీవితకార్యమును సఫలము జేసికొనుటకు స్త్రీ సహాయ మత్వంతావసరం బనుచు నతడు బోను సలిసి యుమార్తెను ప్రశంసించెను

జయపా యుద్ధ విరామము

(రైతు పక్షాన్ని)

ఇంగ్లండు

కరాచీకి రెండవవిమానము పోవుట

లండన్, డిసెంబరు 10:—ఇప్పటివరకు బ్రిటిష్ విమానముల కరాచీకి పయనమైనది హావాసంఘమువారు తెల్పుచున్నారు. నిన్నటిరోజున విమానము లీబోర్నెట్టులో ప్రవేశించినది. 7 మజిలీలతోనే ఈ విమానము కరాచీకి పోవును.

ప్రయాణికుల వైమానిక ప్రయాణము

లండన్, డిసెంబరు 12:—ఇకముందు మామూలు విమానముకంటె వర్తకవిమానములు ఎక్కువ లాభకరమునందునని పౌరవైమానిక సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. ముఖ్యముగ ప్రయాణికులకు ఎక్కువసౌకర్యమునుగూడ తెలుపబడినది. ఎక్కువరకరక్షితముగ నుండును. ప్రస్తుతము విమానములు గంటకు 78 మైళ్లు పోవుచున్నవి. 4వేల మైళ్లరకం పోవును. ఇంజనల నుపయోగించి వెనుదిరిగి నడిపి మొత్తము 3 వేల మైళ్లవరకు పోవుటలు చేయబడును. కొత్త జేజుము ననుసరించి ఇప్పుడు సౌతాంప్టనునుండి కేపుటకు పోవుటకు మూడు రోజులపట్టును. అట్లాంటిక్ దారిని పోవుటకు ఎచటను ఆగ నవసరములేదు. తిరిగిరమ్మటకు ఆగనవసరములేదు. ఇకముందు విమానములు గంటకు 100 మైళ్లు గూడ పోవునని పౌర వైమానిక సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. విమానములలో ప్రయాణికులకు గదులుగూడ నిర్మించబడును. వారమువరకు ఆకాశముననే సంచరించు నంతటి సౌకర్యములు కలగజేయబడును.

మిత్రమండలి నౌకాబలము

లండన్, డిసెంబరు 12:—గ్రేఫ్ ఫర్ వు గారు ద్యౌత్యపరి పురమున నుపయోగించుచు ఆంగ్ల దేశమునకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ నందును ప్రజలు అన్యోన్యస్థితిని గలిగి నిజభావములను తెలుపుకొనుచు, ఒకరికొకరికి అపార్థములు గలిగించుకొనక యుండునో రెండు దేశముల నౌకాబలపాలనావిషయము మీల నులభముగా నుండవలె తెలియుట లేదని చెప్పిరి. దీనితో విశేష సంబంధము గలిగినది. సముద్రస్వాతంత్ర్యమునకు ఇది ఆమెరికనులు పెట్టిన పేరేగాని జర్మనులు పెట్టినది కాదు. జర్మనులు “సముద్రస్వాతంత్ర్య” మను పదమును తీసికొని ఒకవిధముగ తమ కుపకరించు విధమున నుపయోగించుకొనుచు మనమంగీకరింపజాలని భావము గలిగియున్నారు. అందువలన ఆపద మంతగా చెడినది. వెనెడెంటు విల్లులుగా రావివయమున మన ప్రభుత్వముతో చర్చింపవచ్చునట్లు ఆపద ముయొక్క అర్థము సందర్భమున సమాధానము నొందుటకు కష్టముగలగలేదు. కాంతికాలమునందు సముద్రస్వాతంత్ర్యమే అపదమున కర్థమైనచో యునైటెడ్ స్టేట్స్ కును ఫిలిప్పైను దీవులకును మన ఇంకెవరినాకల సరకులను తీసికొనిపోగూడదను నిర్బంధమునకు మేయంగీకరించితిమి. ఇట్టినిర్బంధములనే మరికొన్ని దేశములును గలిగియున్నవి. అట్టి నిర్బంధములను మనకు లేదు. కాంతికాలమున సముద్రవ్యాపారము ఏకకాలమున మనకును ఇతరులకును నులభముగా నుండునట్లు చేయుటకు గాక అన్యవిధముగా మననౌకాబలము నుపయోగించుచుండలేదు. మనమే ఎక్కువగా అభినందింపబడవలసి యుండును. యుద్ధకాలమునందు సముద్రస్వాతంత్ర్యమే యాపదమున కర్థమైనచో యునైటెడ్ స్టేట్స్ కును శత్రువ్యాపార నిర్బంధతంత్రమున మనకు తోడ్పడిరి. అట్లు తోడ్పడకున్నచో మనము యుద్ధమున నోడియుండుము. మఱల జర్మనీ సందర్భమున మనము కార్యమును బూతుకొనుచో వ్యాపారనిర్బంధమును అంగీకరింపగూడదని యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారిప్పుడు పూనుకొనుట దుర్లుటము. అందువలన యుద్ధమున జరిగినదంతయు నిరుపయోగకరమును. యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారికియును శత్రువులవై సముద్రవ్యాపారనిర్బంధవిషయమునకు వ్యతిరేకమగు విధమున ప్రస్తుతింప రనుట యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు దూషించుటయే. సర్వకాతుల సౌభ్రాతృత్వసంఘ మేర్పడుటకును గాన సముద్రవ్యాపారము సందర్భమున నిర్బంధము అందగూడదనియు సౌభ్రాతృత్వమునదలచేకమునకు సముద్రస్వాతంత్ర్యపువాక్కు ఉండగూడదనియు విల్లులుగారి అభిప్రాయమై యుండవచ్చును. అట్లైనచో సర్వకాతుల సౌభ్రాతృత్వసంఘమే ఈ సమస్యకు తగిన సమాధానము.

మెరిపువ్యూజులుగారితో సంభాషణము

లండన్, డిసెంబరు 12:—మాటల మెరిపువ్యూజులుగారిని సందర్శించిరి. సిరియానాగరికమును, స్వాతంత్ర్యమును సిరియనులే చక్కబెట్టుకొనుటలు జేసెదమని పరామర్శ అభయమిచ్చిరి క్లిమెంట్ సోగారు ఇట్లు (సెంట్రలు సిరియను కమిటీ) ప్రధాన సిరియాసంఘమువారికి క్లెమెంట్ సోగా రభయమిచ్చినంతట ఆరబ్బులెంత కృతజ్ఞులని వ్యూజులుగారు నుడిచిరి. అసియామైనదసిరియా సమస్యను సంధిసమావేశమున అన్నికక్షలవారును చర్చించి పరిష్కరించెదమనిరి. ప్రస్తుతము సిరియాలోనున్న పరిపాలనను సిరియాలో వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి నిరోధమును కలగజేయుట లేదనిరి. పరిష్కరింపబడునట్లు జరుగియున్న ఆశయములగూర్చి వ్యూజులుగారిట్లు నుడిచిరి:—ఆరబ్బులును, యూదులును సెమిటిక వంశమువారు. ఒకరికొకరు తమ యభిప్రాయములను తెలియజేసికొనిరి. తత్కారణముననే సంధిసమావేశమున ఉభయ జాతులవారును తన ఆశయములు పరోన్మఖము గాంచుటకు తగిన ప్రయత్నములను గావించెదరు. తమ తమ ప్రదేశముల యందుగాతీయవారులకు ఆరబ్బులు ఆశయములకు భంగము కలగజేయమని జనియన్టుయూదులు వాగ్దత్త మొనర్చిరి. ఆరబ్బులుగూడ మీయెడ స్వాధీనుగా ప్రవర్తించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

బ్రిటిషుఇండియా స్టిమునావిగేషను కంపెనీ.

లండన్, డిసెంబరు 11:—సెప్టెంబరు నెలమునతో నంతమగు వత్సరమునకు 2,22,700 పానులు లాభమునచ్చినది. పశ్చాతతో పనిలేకుండ 100.కి 12 వంతున లాభము పంచిపెట్టబడినది. 20,281 పానులుముందు సంవత్సరమునకు జరుకట్టబడినది. మూడు స్టీమురులు ముగిసిపోయినవి. 2 స్టీమురులకు చాలవస్తుముకలిగినది. 8258 టన్నులకల నౌకయొకటి దశమునకు చేర్చబడినది. దశమున వెనుకటిస్థితికి తెచ్చుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

పి అందు ఓ కంపెనీ.

ఇప్పికేపు ప్రభువుగారి యాజమాన్యముక్రింద వార్షిక సభజరిగినది. రెండువెర్ల మొయిస్టీమురులను మూడు సామాన్యపుస్తీమురులను కట్టించుచున్నారు. మరికొన్నిటిని కూడ కట్టించెదరు.

టర్కీలో వైద్యులగుండైన బ్రిటిషువారు.

లండన్, డిసెంబరు 11:—30 మంది బ్రిటిషువారు టర్కీలోనుండి లండన్ నగరమునకు వచ్చిరి. ఎంటిటిలో జర్మనులు చూపిన ఆదరణకంటె టర్కీయులో టర్కీవారుచూపిన ఆదరణయే క్లాసునీయమని వాటిలో నొకడు నుడిచెను. మాట్స్ అను నతడు గాజాలో పట్టుబడిన. ఒకవత్సరము వైద్యకాలలో నుండెను తురుష్కుల ఆదరణ నాకడుగూడ క్లాఫించెను. పిమ్మట నతడు జర్మనుల అధికారముక్రింద బాద్గాకు ఇతర దారిలో పనిచేసెను. అచట ఆదరణను పరిగమండలేదని అతడు తెలిపెను.

నియోజనము.

లండన్, డిసెంబరు 15:—నిన్నను పోలింగులో తొందరలేమియును కలగలేదుగాని టిప్పరరీలో మాత్రము సినిఫీ నరులకును జాతీయవాదులకును కొద్దిగా సంఘర్షణము జరిగినది. స్త్రీల ఆతుర మంతటను బాగుగా గోచరించినది. ఒక్కలండను డివిజనులోనే ఒక్కొక్క పురుషునకు 10 మందిస్త్రీల వంతున నుండిరి. చోమరు స్మితులో ఒక్కొక్క పురుషునకు 50 మంది స్త్రీలవంతున నుండిరి.

భారతీయ ప్రతినిధులు.

లండన్, డిసెంబరు 15:—సంధిసభకు భారతీయ ప్రతినిధులు లండన్ నగరమునకు వచ్చిరి.

దేనిపుటార్పిడోపడవ మునుగుట

లండన్, డిసెంబరు 15:—మంచుగని తాకి దేనిపుటార్పిడోపడవమునిగి పోయినది. నౌకాసిబ్బందిలో 7 గురు చనిపోయిరి. 4 గురు క్షతగాత్రులైరి.

లండన్, డిసెంబరు 18:—అమీరు ఖుజాబాగారు ఇంగ్లాండులో ఒకపక్షము ఆగెదరు. హెడజాబి రాజుగారి వందనములను సామ్రాట్టునకు అర్పించెదరు. ఎమీరుననుసరించిన పాయిసేనాని గారు బద్గాదుపురవాస్తవ్యుడు. ఈయన అరబ్బువైమానిక దళాధికారి. సెప్టెంబరులో ఈసేన అలెంబీగేనానికి చాలసాను మొనర్చినది. వీరిప్రతాపమును గొనియాడిదమాస్కను, అలిసాఫ్ వనేజియన్ ధీరక్షిత నేయని క్లాఫించిరి.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు నియోజనము.

లండన్, డిసెంబరు 16:—స్త్రీల వోట్లుండ నై నిఖల వోటుల సందర్శి తలవల ఎవరి కన్ని వచ్చినదియు తెలుపలేదు. నై నిఖలు చాలమంది వోట్ల నిచ్చుచున్నారు. 14 వ తేదీకి ముందే వారికి పత్రము లియ్యబడిన. వారి గడువింకను పూర్తికాలేదు గాన సేకు నియోజింపబడినదిని ధైర్యముతో నెవ్వరును చెప్పజాలకుండ నున్నారు. తమ ఆశ నిరాశ కావచ్చుననిగూడ పలువురు నుడిచిరి. విదేశములలోనున్న నై నిఖల ప్రతినిధి నియోజనము సరిగ జరుగలేదు.

జనరలు స్కెట్సు రాజీనామా.

లండన్, డిసెంబరు 14:—యుద్ధయంత్రసంఘము ముగియుటచే యుద్ధసభ్యుల అనవసరమని జనరలు స్కెట్సుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. మొదట వెలస్టీసు సేనానాయకత్వమును స్కెట్సుగారి కిచ్చెదమనగా నతడు నిరాకరించెనగాన నాయధికారము పిమ్మట జనరలు ఆలెస్సీగారి కియ్యబడిన దని డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు వ్రాసినది.

బ్రిటిషు దేశమున కాహారవద్దార్థములు.

లండన్, డిసెంబరు 11:—40 వేల టన్నుల-గోధుములు లండన్ లో దిగుమతియగుచున్నవి. మామూలుగా వారమున కియ్యబడు మొత్తము 20 వేల టన్నులు. ఆమెరికానుండి గొడ్డు మాంసము విరివిగావచ్చుచున్నది. అప్పీరియానుండి ఇతర వస్తువులను మాంసమును తెచ్చుటకు నౌకలు పంపబడుచున్నవి. గోదాములలో తావులేకుండ నున్నది. జనవరి నెలముననుండి పంచదారవంపకము 100.కి 50 వంతున హెచ్చింపబడును.

ఫ్రాన్సు

విల్లునుగారికి స్వాగతము.

పారిసు, డిసెంబరు 14:—హావాను వార్తాసంఘము వారిల్లు ప్రకటించుచున్నారు: తాత్కాలికముగా ఆమెరికనుల క్రింద నుంచబడిన బ్రెస్టు అను రేవు పట్టణము నేటికినము రెండుగంటలకు విల్లునుగారు వచ్చెదరని గడచిడలతో నుండెను. బ్రెస్టు పురపాలక సంఘమువారు గొప్పఆర్పిరి కట్టించిరి. వెనెడెంటు విల్లునుగారు సెప్టెంబరు బండిలో పారిసు నగరమునకు వెళ్లెదరు. వెనెడెంటు విల్లునుగారు కొన్ని వారములు ఉండబోయినను వారు రేపటి దినమునుండి 48 గంటల వఱకు ఆనగా సోమవారమునకు పురమును సందర్శించెదరని తెలుపబడినది. సోమవారమైన వెనుక విల్లునుగారికి స్వాధికార సంబంధములగు గౌరవము లుండవు.

విల్లునుగారి ప్రత్యుత్తరము.

పారిసు, డిసెంబరు 15:—వెనెడెంటు విల్లునుగారు బ్రెస్టునగరమున పీకెగారి సన్మానపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు తాము ప్రాప్తునవచ్చి లోకమును అభినందనమున మఱల నడచునట్లు సంధికోజుకు తోడ్పడుట తమ కోక గౌరవమని తెలిపిరి.

జర్మనుల కోరికలు

లండన్, డిసెంబరు 12:—మాటికపత్రిక ప్రకారము బ్రెసినునందున్న జర్మను ప్రతినిధులు తాత్కాలిక సుధికాలమును హెచ్చుచేయవలెననియేగాక జర్మను అధికారులకు తోడ్పడుటకు మిత్రమండలివారు ఇంకను ఎక్కువదేశము నాక్రమించుకొనవలెననియు కోరిరి. ఇందువలన నైగినివహకార్యమును వృద్ధిచేయుటయు ఇందు మూలముగ కొత్తచిక్కులును విదేశీస్థితులును సంధించుచునుగనక మిత్రమండలివారి రెండవ విషయమును నిరాకరించిరి.

మిత్రమండలివారు జర్మనీదేశము వంతటి నాక్రమించుకొన నూహించుచున్నారను జర్మను దృఢవాక్యములను విశ్వసింపవలదని ఎకోడి పారిసు అను వార్తాపత్రిక హెచ్చరించుచు మిత్రమండలివారికి గలుగు చిక్కుల మూలమున జర్మను ప్రభుత్వమువారు చాలలాభమును బడచునలసియుండు రూ. వ్రాసినది.

పారిసునగరమునకు వచ్చుట.

పారిసు, డిశంబరు 15:— నేటిముదయము విల్సను గారి పారిసునగరప్రవేశము అతిశోభాయమానముగా నుండెను. విశేషాధిపతి అంత ఉత్సాహముతో అభినందించుచు అంత మంది ప్రజలు జయఘోషలు చేయుచుండుట ఇదివర కెన్న యు చూచియుండలేదు. విల్సనుగారు రైలుస్టేషనునుండి నూ గాటు రాజమందిరమునకు నోవుచు చిరువత్సవో వారి అభి నందనల నందుకొనిరి.

ప్రాన్య కృతజ్ఞత

పారిసు, డిశంబరు 15:— హానువార్తాసంఘమువారి ట్టు ప్రకటించిరి: జర్మను సేనాదౌర్వ్యమును అణచుటకు అమెరికాదేశము విల్సనుగారిచే నడుపబడి పాల్గొనినందులకు అమెరికను ప్రజలభావము కృతజ్ఞతాపూరితమై యుండెను. విల్సనుగారు జర్మనులచే నాశనము చేయబడిన దేశమును సందర్శించుచు రహట స్పష్టమైనది. ధ్వంసమైన గ్రామములను నాశనము చేయబడిన ఫ్యాక్టరీలను, విద్యావ్యవస్థ మొనర్పబడిన ప్రదేశములను స్వయముగా చూచి జర్మనులు చేసిన దౌర్వ్య ములను, పరానుప్రజల నణచుటకు చేసిన కార్యములనుగూర్చి విచారించుటకన్న సంధిసభకొరకు ప్రయత్నము నేటికొక విధమున నుండెను.

నిన్నటి దినము పారిసు నగరపాలక సంఘమువారు అత్యుత్సాహకరతాళములు చెలగుచుండ విల్సనుగారికి “పారి సునగరపాద” ను గౌరవ చిరుదము నొసగిరి.

విల్సనుగారింకను చేయగలిగియున్న కార్యమునకు తాను కృతజ్ఞుడననియు యునైటెడ్ స్టేట్సువారు యుద్ధమున చేరినందులన వేలకొలది పరానుజనులు కాపాడబడినందులకు కృత జ్ఞతయును జూపుచున్నానని జనరలు జాఫ్రెగారు నుడిచిరి.

విల్సనుగారు-సంధి.

పారిసు, డిశంబరు 15:— నిన్నటిదినము విల్సనుగారి పారిసునగర ప్రవేశము అద్భుతయోత్సాహ ప్రదర్శనములతో నెంపుయండెను. రెండు ప్రవాసత్రికములకు ఒకటిగలదిండు చుండు బంధములను వెలుపుచు ప్రజలు జయఘోషలను గావించుచు పారిసు నగరములోనికి స్వాగతము మొసగిరి. విశేషాధిపతి ఎన్నడును అట్టియోత్సాహ భరితస్వాగతమును గ్రహించినయం డలేదు. అకాశము మేనుచును లేక రమ్యముగా నుండెను. మధ్యాహ్నముపూర్వము విల్సనుగారు ఎల్లీసి ఆసువోట విండున అతిథిగ నుండిరి. పరాను సేనాధ్యక్షుడగు హాయింకేనుగారు “సంధి పూర్వ దౌర్వ్యములకు సమాధానకరముగను, గాబోవుకాల మున దౌర్వ్యములు లేకుండ పూచీ మెరుగుకట్టు నుండవలె” నని నుడిచిరి. పారిసునగరమున విల్సనుగారు ప్రభువచర్యాయము చెప్పిన వాక్యములు నాగరికలోక మెదురుచూచుచున్న సత్సంధి జరుగునట్లు నూచించెను. రాక్షసతుల్యులగు క్రైతువులుచేసిన నాశనకార్యములగూర్చి తమ కోపమును వెల్లెపి విల్సనుగారింకను ఇట్లనిరి:— అట్టి భయంకరములకు నాశన కార్యములను తిరస్కరించుచును, ఎచ్చట నైనను సురియగు శిక్షకలుగునని నచ్చుకము లేకుండ అట్టి పనుల కుపక్రమింపకుండ చేయుటకు కడపటి సంధియుండవలెనను భావమును సేనామొదించుచున్నాను” విల్స నుగారి యుపన్యాసమును పరాను పత్రికలు విడుర్నియించు సంధిమాత్రములన్నియు వైవాక్యమున గలవని వ్రాయుచున్నవి.

ప్రార్థన:— పరానులతిరస్కర సంధి సమావేశమునకు క్లమెకోకో, ఎం. పిచాను, ఫావసేనాని లియనుబోరినిగారు పోయెదరని మాన్యుహూటకోగారు అంచనాచేసిరి. సర్వజ్ఞ సమ్మేళనసమస్యాపరిష్కారమున బోరిబోయిసుగారు ప్రత్యే కపరిష్కారము గలవారు. పరాను అమెరికను సంబంధములకు జెందిన టార్గూపంచాయితీయందు గూడ ఈయన సమర్థుడు.

పరానుసేనలను తీసివేయుట.

పారిసు, డిశంబరు 14:— 6 తిరగతుల టెరిటోరియలు నిలువ దళములను తీసివేయుటవలన 9 లక్షలమంది స్వగృహ ములకు బోవుదురు. జర్మనుదేశమున పట్టియుండుట కనసర మగు కడపటి 5 తిరగతుల దళముల పరానుసేనయు మార్చి నెలాఖరుకు స్వగృహములకు బోవ విడిచివేయబడుదురు.

ప్రాంకో - బెల్జియను సరిహద్దులు

ప్రార్థన, డిశంబరు 15:— ప్రాంకో-బెల్జియను సరి హద్దులలో రహదారిచీట్లున్నవారే ప్రవేశించ నగును.

ప్రాన్యసందలి అమెరికనులు.

పారిసు, డిశంబరు 14:— అమెరికను నై నిశోద్వేగులు ను నై నికులుకు తాను ప్రాన్యను దుండునంత కాలమును పరా ను వ్యవసాయ వ్యాపార పోర్త్యములకు గలిగియుండుకట్టు చేయు విధానమును నూచించు ప్రాంకో అమెరికను వ్యవ హారవిషయములకు మునున జనరలుగారు యునైటెడ్ స్టేట్సు యుద్ధమంత్రి కొక తంతివార్త బంపిరి. ఈవిధానము నకును రించి కళాశాలలందును, నైతిక నివాస స్థానములందును ఉపన్యాసము లొసగబడుచుండును.

అంతర్జాతీయముగు సంత.

పారిసు, డిశంబరు 14:— అంతర్జాతీయసంత 1919 వ సం. ము మార్చిమాసము నందు లయన్సుపురమున జరుగును. ఆఫ్ఘికికి సంధివ్యవహారములు పూర్తియగును. ఆసంతయందు జర్మనువస్తువుల కేమియు ప్రవేశముండదని లయన్సుపురపాల కోపాధ్యక్షుడు చెప్పెను. మరుసటి సంవత్సరమున నుంక ములు లేకుండ బ్రిటిషువస్తువు లంగీకరింపబడును.

లండన్, డిశంబరు 14:— పరానులో 12, 00, 000 నైనికులు నైవ్యమునుండి ఫిబ్రవరిలోపుగ ఇంటికి పంపబడుదు రని నైన్వివిచ్చిన్న సహాయకార్యదర్శిగారు తెలిపిరిని హా నుభుమువారు తెలుపుచున్నారు.

ప్రతిపండు.

నాసిండ్రు, డిశంబరు 11:— 11,700,600 లెళ్ల ప్రతిపండునని క్యరసాను సంఘమువారు రంచనాచేసిరి.

అప్రికా

దక్షిణాఫ్రికా-సంధి

ప్రజల కోరికలు

లండన్, డిశంబరు 12:— మూలీజిజుబర్గ్లో ప్రజలు అ త్యుత్సాహముతో సమావేశమైరి. నిర్బంధించబడిన క్రైతువులకు స్వదేశముల కంపి నేయనలయొనని కోరిక, మిత్రమండలి యుద్ధ బంధీలకు కూరకొను జూచినవారిని శిక్షించవలయునని, పూ ర్వపు జర్మను అధినేతలములను ఉంచుకొనవలయునని, కింబ ర్లల్లోగూడ ప్రజలందరూ సమావేశమై మిత్రమండలి యుద్ధ బంధీలను నిర్దయతో జూచినవారలను, గొప్పనాలైనను, కొద్ది వారైనను విశేషములేక శిక్షించవలయునని, నిర్బంధితులగు క్రైతువులందరిని సర్వదేశములకు బంపి నేయువని యూనియను గవర్న మెంటువారిని గోరిరి.

బల్గేరియా

బల్గేరియా నూతన ముత్రివర్తము.

లండన్, డిశంబరు 15:— నూతన ప్రజాస్వామిక మం త్రివర్తము ఏర్పడినదని సోఫియానుండి సమాచారము వచ్చినది. దూడురాపుగారు ప్రధాన మంత్రిగను విశేషాంగ మంత్రిగను నియమించబడిరి. మంత్రివర్తములో యుద్ధమంత్రియగు పాగు డుగూడ చేర్చబడెను. ఇది ప్రజాస్వామిక మార్పులలో చాల ముఖ్యమైనది.

బెల్జియము

బెల్జియం-హాలండు.

లండన్, డిశంబరు 10:— నైన్యసంబంధ మగు పనుల నుచేయువారికి ఆహార సాంక్రామిక సామగ్రిలు ప్రాన్య ఇండ్లాండుదేశములనుండి పెట్టు మీదుగా బెల్జియమునకు పంప బడును. పలానుకుగు జర్మనులు లింబర్గునుండి పోవుటకు హాలండువారిదివర కనుమలించియున్నానగాన నిపుడు కాద నవలె లేదని బెల్జియమువారు హాలండువారికి వ్రాసిరి.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు ప్రెసిడెంటు చంపబడుట

లండన్, డిశంబరు 15:— పోర్చుగిసు ప్రెసిడెంటు మేజరు సిడోనోపేను గారు అధికారివేళ ఒకాన్లో రైలు స్టేషనుకుపోవు మార్గములో చంపబడిరి. మేజరు పేయునుగా రికి మూడు గుండెబిల్లులు తగిలినవి. వైద్యులచేయ మంపిరమున మేజరు పేయునుగారు మృతిపొందిరి. హంతకుని ఆచట ప్రజ లు కోపావేశులై చంపిరి.

పోర్చుగలులో తాత్కాలిక ప్రభుత్వము.

లండన్, డిశంబరు 16:— పోర్చుగలు అధ్యక్షు నొక హంతకుడు వధింపిండుటకు చాల చింతించుచున్నానని బ్రిటిషు సార్వభౌమదంతులు లండన్ నగరమునందలి పోర్చు గలు రాయబారికి తెలిపిరి. తాత్కాలికప్రభుత్వము నేర్పర చిరి. 16 వ తేదీని పార్లమెంటుసభ జరిగెను. సమాద్రవిదేశే మంత్రియగు నెన్సరు కాస్ట్రోగారి నధ్యక్షునిగా నేర్పరచిరిని రాయబారి తెలిపెను.

జర్మను

బెల్జియముసేన.

లండన్, డిశంబరు 15:— ఈ సేన రైలు పరివరమున నిన్ను ఓ సెనబర్తయండి వేసెనునంతెనవరకును ఆక్రమించెను.

పరానుసేన విస్తృతమైన నాక్రమించుట.

పారిసు, డిశంబరు 15:— ఒక పరానుసేన విస్తృతమైన నాక్రమించెనని బెల్జియండి తంతివార్త వచ్చినది.

జర్మనుస్వార్థకను యువ్యము.

లండన్, డిశంబరు 15:— కార్మికవర్తమునకు చేరిని వారిందరిని నిరాములులకు చేయుటకును కార్మిక నైవ్యము నేర్పరుచుటకును ఉన్యోగులనందరిని తొలగించి వారి స్థాన మున సోవియటుప్రతినిధులకు నియమించుటకును అన్ని సంఘ ములను ఎత్తివేసి ప్రధానసంఘము నేర్పరుచుటకును కార్య నిర్వాహకసభ ఆ ప్రధాన సభాధికారులనును రోసుగుకట్టు చేయుటకును ప్రధానసభవారే కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యు లను నియోజించు సభికారులను కలిగియుండుటకును ఏవో యొక మితికిమించిన ఋణముల నన్నిటిని రద్దుపరచుటకును ఏవోయొక మితికిమించిన ధనమునంతను ప్రజలయొద్దనుండి వశ పరచుకొనుటకును భూవసతిని బాంకులను వెర్షయంత్రకాల లను లోబరుచుకొనుటకును స్పార్థకములు నిశ్చయించిరి.

జర్మను సోవియటు సభలు.

ఆమెస్టరుడెం, డిశంబరు 9:— సోవియటు కాంగ్రెసు బెర్లినులో జరుగుచుగాన ప్రతినిధులకు వార్యులసంగతెనని సోవియటువారు వ్రాయుగ మేము సోవియటులకు పరిగణింప వని మాన్యు ఫావగారు వ్రాసిరిని బెల్జియనుండి తంతివార్త వచ్చినది.

హెర్ ఎల్జెబర్గరు ఆత్మహత్యము.

పారిసు, డిశంబరు 15:— మిత్రమండలి వరకులు చాల కఠినతరముగ నున్నవి. జర్మనీకి వారాహార సామగ్రిలను పం పలేదు. నాకానికోఫమును తొలగింపవలెను. యుద్ధభై దీలను వదలవలెను. సంధిరాయబారులకు వెంటనే ప్రారంభింపవలె నని హెర్ ఎల్జెబర్గరుగారు విరాయవరతుల సంఘమువారికి తెలిపిరి.

జర్మను విదేశాంగ కార్యాలయము

రహస్య పత్రములు

లండన్, డిశంబరు 15:— జర్మను విదేశాంగ కార్యాలయమును గురించి దొరకిన రహస్యపత్రములనలన పొట్టు డాములో రహస్య సామ్రాజ్యసభ యున్నదని దృఢపడలేదు. ఈ పత్రములలో మొదటిదానియందు బెల్జియను యుద్ధముకు గురించి కొన్ని విషయములు వ్రాయబడినవి. అయ్యది త్వర లో ప్రకటింపబడును.

రీచిస్త్రాగు సమావేశము

లండన్, డిశంబరు 14:— రీచిస్త్రాగు సమావేశము చేయ గూడదనెడి. రీచిస్త్రాగు అధ్యక్షుడు తనచర్యకు తగినసమాధాన మీయవలయునని.

బెల్జియన్ వార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:— బెల్జియ కార్మిక సభవారు 7 గురు మెంబారిటీ సాంఘికవాదుల నెన్నుకొనిరి. మరి 5 గురు స్వాతంత్ర్య సాంఘికవాదులుగూడ ఎన్నుకొన బడిరి. ఒక విద్యావంతుడుగూడ ఎన్నుకొనబడెను. సోవియటు సామ్రాజ్య సమావేశమునకు వీరందరూ ప్రతినిధులుగ ఎన్ను కొనబడిరి. బెల్జియ నై నికసభవారు 4 గురు మెంబారిటీ సాంఘికవాదులను, ఇద్దరు స్వాతంత్ర్య సాంఘికవాదులను ఎన్నుకొ నిరి. రీచిస్త్రాగును సమావేశపరచుట రాజ్యద్రోహమని తీర్మా నించుకొనిరి.

నావికులసంఘము.

కోపెను హేగన్, డిశంబరు 16:— హేబర్గలో నావికులసంఘ మేర్పరుపబడినది. వాటిజ్యోనాకల యాజమాన్యముం తయు, తమవశము కావలెననియు అట్లు చేయనిచో నాకలనన్నిటినియు వివేచనమనియు ఆసంఘమువారు బెదిరించిరి. (బ్రిటిషువా రాసంఘముతో) రాయబారములను జరుపుటకు నిరాకరించినందున వారు హేబర్గలో కలవరమును కలిగించుచున్నారు.

నాకాదళపు మరతులను నెరవేర్చుట.

లండను, డిశంబరు 16:— నాకాదళమును గూర్చినవరకులను జర్మనులు నెరవేర్చుచో బ్రిటిషువారు హెలిగోలాండు నాక్రమించెదరని అడ్డెరులు ప్రానింగు గారు జర్మనులకు ప్రాసరి.

ఆస్త్రియా

ఆస్త్రియావారి కోరిక.

న్యూయార్కు, డిశంబరు 12:— ఎస్సేసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి ఇదివరకు వియన్నాయందు విజేతమంత్రిగ నుండిన జర్నల్ ప్రభువుతో మాట్లాడగా ఆస్త్రియనులు 1917 వ సంవత్సరములో జర్మనులు ఆల్బేనులారైనను తమకు వదలుచో ఆస్త్రియను సామ్రాజ్యమును రాక్షసిబాగ్గును నూనెను విశేషముగా పండించు గెలిషియా భాగమునైనను జర్మనీకి విడిచివెట్టి యుద్ధమునుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని జర్మను లానూచన నంగీకరింపలేదనియు ఆస్త్రియనులు ప్రత్యేకముగా సంధిచేసికొనుచో ఆస్త్రియావై యుద్ధము ప్రకటించుటకును జరలలు లూడెక్ డార్పు సిద్ధముగ నుండె ననియు చెప్పిరి.

ఆస్త్రియా వార్తలమెంటులో కారలు చక్రవర్తి సభ్యుడు కాగోరుట.

లండను, డిశంబరు 16:— ఆస్త్రియాలో క్రొత్తగా నేర్పడెనున్న వార్తలమెంటుసభలో తామక ప్రజాప్రతినిధిగ నియోజింబబడి గోరెదనని కారలు (వెనకటి ఆస్త్రియా చక్రవర్తి) గారు తెలిపెనని వియన్నానుండి వార్తవచ్చినది.

రుష్యా

బోల్షివిక్కుల నోడించుట.

స్టావూము, డిశంబరు 11:— ఈ పెనను దొరతనము నకుచేరిన సెయియోపరస్కయెద్ద 2 కోజులు పోరాటము జరిగిన పిమ్మట దానుకానట్లు సభము బోల్షివిక్కుల నోడించెను. 1100 మంది 21 ఫిరంగులను వారు పశేపరుచుకొనిరని కేపునండి తలచివార్త వచ్చినది.

బోల్షివిక్కుల ఏర్పాటులు.

స్టావూము, డిశంబరు 15:— వెట్రోగాడునుండి స్వీడను నాకాదళదోష్టిగి స్టావూముకు వచ్చెను. సోవియటు పరిపాలనమును పూర్తిగా వదలివేయుటకు గూర్చి బోల్షివిక్కులు తీవ్రముగా చర్చించిరి. వదలవేయవలెనని తెమినును కూడదని ట్రాటెక్స్కీయును తలచిరి. ట్రాటెక్స్కీయును బలమైనది. కడవరకును వదలకుండుటకే వారు తీర్మానించినది అతిదు తెలిపెను.

బోల్షివిక్కులు పోలండులో ప్రవేశించుట.

లండను, డిశంబరు 11:— రష్యా పోలండునుండి జర్మనులు వెడలగనే రష్యా బోల్షివిక్కు లందు ప్రవేశించిరి. వారిని తరుముటకు ప్రాన్సులోని పోలిషు సేన పంపబడును. జకోన్లావకులు గూడ వారికి లోడ్పుడెదరు.

పునర్నిర్మాణము

లండను, డిశంబరు 11:— పునర్నిర్మాణమునుగూర్చి హేగర్గ్ లో నుపన్యసించుట కేర్పరుపబడినగాన సభకుచాల కొద్దిమంది వచ్చుటచే సభజరుగలేదు. వ్యవసాయదారులకు కావలసిన సామానులు పల్లెటిగ్రామముల వైకులు ముగ్గుగు పివయములను అలాచించి పరిష్కరించుటకు వ్యవసాయశాఖవారు పునర్నిర్మాణశాఖ నేర్పరిచి.

బోల్షివిక్కునాకలు తలపడుట.

లండను, డిశంబరు 11:— 8 వ తేదీని కాస్కియను నమూనమున 3 బోల్షివిక్కునాకలు 2 బ్రిటిషునాకలను తలపడి 300 బారులను ప్రేల్చి పారిపోయెను.

వృత్తాంతములు

జేయసభా ప్రతినిధులు:— ఎక్. ఆర్. ఆరేకారను ప్రిథుగారి యాజమాన్యమున నాగభూతులో మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కమిటీవారిక బహిరంగసభను గావించిరి. ఢిల్లీలో సమావేశము కానున్న జేయసభ సభాకారణమున 2 వం దలకంటె నెక్కుడుమంది ప్రతినిధు లెన్నుకొనబడిరి.

జిన్నాపీషియ మెమోరియం హా:— బొంబాయిలో జిన్నాపీషియ మెమోరియంహా అనుపేరుతో నొక సభా మండలియును నిర్మించుటకు కావలసిన ధనమును సమకూర్చుట కొకనిధిని ఏర్పాటుచుటకు 16 వ తేదీని బొంబాయిలో సభజరుగును. ఒక రూపాయికి తక్కువ చందాలేదు. అంతకుపై ఏకరెంత్ యిచ్చినను యిక్కురమ్మనని బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ప్రకటించినది.

ప్రాంచైను కమిటీ:— ఈయన ధొరతనమువారు మదరాసు రాజధాని పక్షమున ప్రాంచైను కమిటీయందు సాక్ష్యము నిచ్చుటకు కావలసిన విషయములకు సేకరించి చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆహ్వానముచేసిన పెద్దమనుష్యులు నిన్ను మధ్యాహ్నము గవర్నమెంటు భవనమునందు సమావేశమై కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. నేడును మరల వారొకసభ చేయుదురని తెలియుచున్నది.

అధికలాభపు పన్నులనుగురించి ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఆక్షేపణలను నిందించుచు కరాచీ ఆంగ్లోయండియన్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— యుద్ధమువలన మదరాసు, కాకాపూత వంగదేశపు యంత్రాలయములు ఇతరకర్మాలయముల కంటె ఎక్కువలాభమును పొందియుగూడ ప్రభుత్వమువారిపును వేయన్న అధికలాభపు పన్నుకూడదని అధిక్షేపించుట కడుంగడు కోచనియును. లాభము నెఱుంగని ఇతరసంఘములు సంతోషముగా ఈభారమును వహించుటకు సంసిద్ధముగ నున్నయవి మూడెండ్లనుండి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపు ప్రజలు నిందు మనంబుతో రణరంగమున ఉత్సాహ పూరితులై ప్రాణములకు వెదదియక సింహగర్జనలతో పోరుచున్నారు. యావంతయు వినుగుగొనుటచే లేదు. సంధిపత్రము సంతకమగువరకును బ్రహ్మాండముగనున్న భూసైన్య నాకాదళములను చీల్చువరకును గూడ పోర సంసిద్ధులై యున్నారు. ఇట్టావచ్చుటచే సామాజ్య మిత్రులు భరించుచున్న గొప్ప వ్యయమును తగ్గించుట కవకాశము కల్గును. యుద్ధపన్ను రూపమున హిందూదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్గతమగు మరీ ఏ భాగముల కంటెను ఎక్కుడు సహాయము నొసంగలేదు. తక్కువకనే జేసినది. హిందూదేశమందున్న ప్రధాన బ్రిటిషు వర్తక సంఘములు మూడును యుద్ధలాభములపై పన్ను విధించుట కూడదని మొఱపెట్టుటచూడ సామాజ్యము దన్ని వర్తకేతర సంఘములవారికి నవ్యలాటగ నుండును. వారు ఆశ్చర్యపడుదురు. వీరి వింతచర్చకు తగచెదరు. ప్రభుత్వమువారు మామూలు లాభములపై పన్ను వేయ బూనుకొనలేదు. అట్టి తరి ఈ మొఱులు చాల వింతగ నుండగలవు.

సాల్మండువిమానము

జనరలు సాల్మండుగారి విమానము 16-వ తేదీమధ్యాహ్నము 8 1/2 గంటలకు ఆలహాబాదుకు వచ్చినది. చాలమంది ప్రజలు సమావేశమై అధికోత్సాహము తెలిపిరి.

జపాను ప్రతినిధులు సమావేశము.

లండను, డిశంబరు 15:— శ్యాక్ ప్రాంసిసుగుండా ప్యారిసు సంధి సమావేశమునకు బోవుటకు జపాను రాయబారులు పయనమైరి.

లండన్, డిసెంబరు 15:— జేసినానుండి ఇట్లు సమాచారము వచ్చినది:— స్వాతంత్ర్యసాంఘిక పక్షమునుండి లెడి బోరుగారు తొలగిపోయిరి. జర్మను మంత్రివర్గమును గురించి వీరికిని సంఘమువారికిని భిన్నాభిప్రాయము కలుగుటచే వీరు ఆకక్షునుండి తొలగిపోవుటకు కారణము.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జరుగును. నువ్వాసనగలిగి యుండును. 12-6 అమృతాంజనం డిహా, 6, తంబుకెట్టిసి, పుద్రాసు

న్యాయస్థానవార్తలు.

మదరాసు మెయిలు కేసు.

నిన్న హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి కవుట్సుట్రాటరు గారివద్ద మదరాసు మెయిలు పత్రికా సంపాదకుల పక్షమున చెమియరుగారు మధురలో మెయిలు పత్రికాసంపాదకుల మీద ఏ. రంగస్వామి అయ్యరుగారు మానసప్రమునకై తెచ్చిన కేసును వైలును మధురనుండి చెన్నపురి హైకోర్టుకు మార్చి గోరుచు సుకదరభాస్తుకు వెట్టిరి.

చెమియరుగారు పత్రికాసంపాదకులమీద మదరాసు నందు ఆనిబింపెటు గారొక దావాతెచ్చి యున్నారనియు, రంగస్వామియ్యరుగారు కేసుసయితము దానికి అనుకరణము న్నది. కావున మధురనుండి దావాను హైకోర్టు వైలుకు మార్చిన పత్రికాసంపాదకులకు నుకరణముగా నుండు ననిరి. అధవా మధురలోనే దావాను విచారణచేసిన కేసుముగియుటకు ఎంతయోకాలము పట్టగలదు. కావున రెండుకేసులకు హైకోర్టులోనే విచారణ చేయుటకు వీలు కలుగజేయవలయు నని వాదించిరి.

రంగస్వామి అయ్యరుగారి పక్షమున న్యాయవాదులు ఏ. దొరస్వామియ్యరుగారు హాజరై రంగస్వామి అయ్యరు గారు మధురనివాసు లనియు ఈ కేసుసందర్భమున సాక్ష్యము నిచ్చువారందరు మధురనివాసులే యనియు అందువలన అయ్యరుగారికి హైకోర్టుకు కేసుమార్చిన చాలకష్టముగ నుండు ననియు వాదించిరి.

న్యాయమూర్తిగారు ఇరుపక్షముల వాదమును విిన యనంతరము మదరాసునకే దావాను మార్చుటకు నుత్తరువు నిచ్చిరి. ఇతరప్రాంతములందు సయితము పత్రికాసంపాదకులమీద వేయబడిన కేసులను హైకోర్టు వైలులకు మార్చిన బాగుండు నని అభిప్రాయపడిరి.

శిశుమాత్య.

కృష్ణాజిల్లా నానులగు నొకరికి శిశువును చంపినందులకు గాను జిల్లాజడ్జిగారు విధించిన మరణశిక్షమీద నిన్న హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తులు ఓల్డఫీల్డు, సవాశిన్య్యరుగార్ల యుద్ద బారిష్టరు దురిశేటి ఆప్పారావుగారు అపీలుచేసిరి.

న్యాయమూర్తులు క్రిమినోర్టుల తీర్పులను పరీక్షించి, మరణశిక్షను రద్దుచేసి యాపజ్జీవుప్రవాసశిక్షను విధించిరి.

కార్పొరేషనువారి తగాదా.

నిన్న న్యాయమూర్తులు సర్ జాను వాలీసు, నేపీయరు గార్లు కార్పొరేషనువారు పార్థసారధిదేవాలయ ధర్మకర్తల మీద సిటీకోర్టులో తెచ్చిన దావా సందర్భమున చేయబడిన తీర్పుమీద వచ్చిన అపీలును వినిరి.

కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగారు తిరువల్లికేశిలోని పార్థసారధిదేవాలయ ధర్మకర్తలకు ప్రాత సాయభానాలకు తీసివేసి కార్పొరేషనువారు నూదించిన క్రొత్తపద్ధతులు గల దొడ్లను నిర్మించమని కోరియుండిరి. ధర్మకర్తలు కార్పొరేషనువారి యుత్తరువు ప్రకారము తాము నడుచుటకు బద్ధులము కామని వాదించిరి. సిటీకోర్టువారు సిటియనిసిపలు కాసనము నందు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగారికి ఈ విషయములం జేమియు చేయుటకు సదుపాయములు కలుగజేసియుండలేదని కార్పొరేషనువారు తెచ్చిన దావాను కొట్టివేసి యుండిరి.

న్యాయమూర్తులును, సిటీకోర్టువారి తీర్పును భానుపరచుచు, కార్పొరేషనువారి అపీలును కొట్టివేసిరి.

కాపిటలు పత్రికపై మానసప్రమునకు దావా:— పంజాబువాస్తవ్యుడగు మా చార్లెసు జోసెపు హలిఫాట్సును గూర్చి కాపిటలుపత్రిక కొక విలేఖకుడు వ్రాసినలేఖ ఏప్రిలు 12-వ తేదీని ప్రకటించబడినది. అందులకు. లతురూపాయల నష్టపరిహారమును గోరుచు హలిఫాట్సు కలకత్తా హైకోర్టులో దావాచేసెను. 16 వ తేదీని ప్రభువిచారణ జరిగినది. వాదిపిటిషను ననుసరింపగూడదనియు ప్రతివాడును వాదికి ఆధారములను వెలుపదగుననియు న్యాయమూర్తులు విధించిరి.

కుంకుమపువ్వు:— సూయెక్కు సూర్యసింహుగ్గుల కుంకుమపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తమ ఆర్డరులను రిజిస్టరు చేయించుకొని నూతన సంవత్సర క్యాలండరు నొకదానిని పొందు టుచితము. (1897) ఎస్. నారాయణ అండుకో 21 హన్మన్వీధి, ఫోర్ట్-బొంబయి

నేత్ర యంత్ర గారములు

సమైక్యముగియుట.

ఆంధ్రానుగారి కార్యసాధనము.

అజీజుఖాను స్వార్థత్యాగము.

అధికారుల ప్రకటనము.

నిన్న సాయంకాలమువరకును యంత్ర గారములు తెరక బడలేదు. ఆంధ్రానుగారు మొన్నటి కులివాండ్ర సభలో నూచించిన ప్రకారము బిన్న కంపెనీ వారు మధ్యవర్తుల సభను సమావేశపరచుట కొప్పులేదు. నిన్న మధ్యాహ్నము కంపెనీ వారి క్రిందివిషయములను ప్రకటించిరి.

“బక్కింగాను కర్నాటక యంత్ర గారాధిపతు లగు బిన్న కంపెనీవారు కులివాండ్ర కష్టముల పరిష్కరించుటకు నూచింపబడిన మధ్యవర్తుల సభావిషయము శ్రద్ధతో నాలోచించి, ఈ క్రింది విషయములు సభలో చర్చింపబడగూడదని అభిప్రాయపడుచున్నారు.

1. సుత్రసర్వసమగము పనిలోనుండి తీసివేయబడిన నలుగురు కులివాండ్రను పనిలో చేర్చుకొను విషయము: ఈ విషయమును కంపెనీవారు తప్ప ఇతరులు జోక్యము పుచ్చుకొన గూడదు.

2. కులివాండ్రు పనినుండి వదిలితరువాత ఈయవలయు నని కొందఱు భయము: ఈ విషయమును కొంత వ్యాయము కాదు.

3. కులివాండ్రు పనిలో చేరి విధేయతతో నొక సంవత్సరమునుండియెడల సహాయనిధినుండి తీసివేయబడిన వైకమును తిరుగనిధికి చేర్చదనున కంపెనీవారు తీర్మానించివారు. కావున ఈ విషయము సభలో చర్చింపగూడదు.

కంపెనీవారికి సమైక్యత వచ్చిన నష్టములు, కార్మిక సంఘనాయకులు ఇందు జోక్యము పుచ్చుకొనినందులకు గాను న్యాయరీత్యా నడచుటకు కంపెనీవారు న్యాయవాదులతో సంప్రదించుచున్నారు.”

ఆంధ్రానుగారి సేవాపరత్వతర

కంపెనీవారి విషయముల నె ఆంధ్రానుగారికి నిన్న మధ్యాహ్నము తెలియజేసిరి. తక్షణమే ఆంధ్రానుగారు యంత్ర గారాధిపతు లగు సర్వో మోటు సిమ్మనగారిని దర్శించి చాల సేపు కులీల కష్ట విషయములను మాటలాడిరి.

సిమ్మనగారు ఆంధ్రానుగారి మాటల ప్రోత్సాహములకు యంత్ర గారములు మూచుబడిన కాలమున కులీలకు కలిగిన కష్టములను నివారణచేయుటకు వాగ్దానము దినముల భర్త్యులను వారి కిచ్చుటకు సమ్మతించిరి. నలుగురు కులివాండ్రకు అధికారులను కొట్టినవారితో సంబంధ మున్న దని కంపెనీవారు వారిని శిక్షింపలేదు. ప్రముఖా పనిలోనికి రానందులకు వారిని కంపెనీవారు ఉద్యోగములనుండి తీసివేసిరి. కాని మరి వేరికిని కాదని ఆంధ్రానుగారిలో సిమ్మనగారు చెప్పిరి. సహాయనిధినుండి రద్దుచేయబడిన ద్రవ్యమును శిరుగ నిధి కిచ్చుటకు కంపెనీవారు నిశ్చయించుకొనివారు. కావున ఇందువిషయమున సేమియు వాద మొండల దని సిమ్మనగారు చెప్పిరి.

ఆంధ్రానుగారు ఈ విషయములను కులివాండ్రకు తెలియజేసి ముందు చేయవలసిన కార్యక్రమము నాలోచించుటకు వెంటబూతునకు వెల్లిరి.

కులివాండ్ర నాయకుల రహస్యసభ యొక్కటి నిన్న సాయంకాలము మూడుగంటలకు జరిగినది. అందు ఆంధ్రానుగారు సిమ్మనగారితో జరిగిన సంభాషణము నున్న గు విషయములు తెలియపరచిరి. సభవారు ముందు కులివాండ్రు చేయవలసిన పనినిగురించి చాలకాలము ఆలోచించిరి.

కులివాండ్ర సామర్థ్యాది:—ఇంతలో కులివాండ్రు అసంఖ్యాకముగా సభవద్దకువచ్చియూగి సంకతిసందర్భములకు తెలిసికొనిరి. పనిలోనుండి తొలగింపబడిన అజీజుఖాను అను కులివాడు పనిలో చేర్చుకొనబడు పర్యంతము ఎంతకష్టమున కైన నోర్చుకొని యుండును కాని పనిలో ప్రవేశించునది పట్టుపట్టియుండిరి.

కులివాండ్ర సభ.

రహస్యసభ ముగిసిన యనంతరము కులివాండ్ర సభ యొక్కటి జరిగినది. ఆంధ్రానుగారు యంత్ర గారాధిపతులకును తమకును జరిగిన రాయబారమును కులివాండ్రకు తెలిపిరి. ఈ విషయమును కులివాండ్రు బాగుగా నాలోచించి అభిప్రాయమును తెలుపగోరిరి. తాము కొంతకాలము యంత్ర

గారములకు చేరువ నున్న కార్మిక సంఘకార్యాలయమునకే బసచేసియుండుచునని. ఎల్లప్పుడును కులివాండ్రకష్టస్థితిగములను కనుగొనుచు వానిని నివారణచేయుటకు సర్వప్రయత్నములను చేయుదునని. యంత్ర గారములవారు సయితము తమకు యంత్ర గారములలోనికి ప్రవేశమిచ్చి అచ్చటిలోపములను దెలుపుచుండినయెడల వానిని నివారణచేయుచు మన వాగ్దానముచేసియున్నారని ఆంధ్రానుగారు చెప్పిరి.

ఆంధ్రానుగారి వాక్యములను వినినంతనే కులివాండ్రు గలిగిన సంకోచము వర్ణింపనలవి కాదు ఆంధ్రానుగారిని యంత్ర గారముల యజమానుల యొద్దకు వెళ్లి కులివాండ్రు మరునాటినుండి పనిలో ప్రవేశించెదరను వార్తకు తెలుప ప్రార్థించిరి.

కొంతమంది అజీజుఖానుకు యంత్ర గారములలో నుద్యోగమిప్పించిన గాని తాము పనిలో ప్రవేశించజాలమని గొణుగుకొనుచుండుట ఆంధ్రానుగారు, తక్షణమే కనుగొని, అజీజుఖానుకు అనిబింబు, వాడియాగార్లు మంచియుద్యోగమిచ్చి కాపాడెదరని వాగ్దానము చేసివారనియు, యంత్ర గారములం వాతకు ఎంతజీతమును తెచ్చుకొనుచుండెనో అంతజీతమును అతనికి వామిచ్చుటకు అభయమా న్నమిచ్చిరి సభలో చెప్పిరి.

ఇక కులివాండ్రకు కలిగిన సంకోచము వర్ణింప మాకలవి కాకున్నది.

అజీజుఖాను స్వార్థత్యాగము.

అజీజుఖాను తక్షణమేలేచి కులివాండ్రు తప్పక పనిలో ప్రవేశించి జేతగౌరవమును రక్షింప తన సోదరులగు కులివాండ్రను ప్రార్థించెను. తనకు బ్రతుకుటకు జీతనోపాధిని చూపిన అనిబింబు, వాడియాగార్లు కృతజ్ఞతను చూపెను.

తరువాతివిషయములు.

సభముగిసిన యనంతరము ఆంధ్రానుగారు యంత్ర గారములయొద్దకు వెళ్లి, యంత్ర గారముల మేనేజరును దర్శించి కులివాండ్రు సేవనుండి పనిలో చేరుటకు సంసిద్ధులై యున్నారని నడిపిరి.

యంత్ర గారముల మేనేజరు అల్లెగొండదాసుగారు ఆంధ్రానుగారి వచనముల కెంతయు సంతసించి సేవనుండి యంత్ర గారములకు ప్రారంభించుటకు వాగ్దానము చేసిరి.

వివరీతావళి:— ప్రస్తుతజ్ఞానకాలమున గోదావరి జిల్లానుండి విశాఖపట్టణముజిల్లాకు ధాన్యముగాని బియ్యముగాని కొనిపోగూడదని సర్కారువారు త్రవపుచేసి అట్లుపోకుండకాపలా చేయుచున్నారు. అందువలన ధరలు పెచ్చినవి. ప్రజలకు మిక్కిలి కష్టములపాలగుచున్నారు. గోదావరిజిల్లాకు తూర్పుకొనను విశాఖపట్టణముజిల్లా సరిహద్దున తుని గ్రామముగలదు. ఇవట విశేషవర్తకము జరుగును. పయి నిర్బంధము కలుగుటచే తుని వర్తకము అనేకరహస్యమార్గములకు ధాన్యము బియ్యము మూఱుకలన్న విస్తారముగా విశాఖపట్టణము జిల్లాకు పంపుచున్నారు. అట్లు పంపుటలో బళ్ళకు అద్దెలు పెచ్చినవి. బస్తామోతగాండ్రకు కులివాచ్చినది. సరకు పోనీయకుండ కాపుగాయువారలకు బస్తా 1 కి రు 1 చొప్పున బహుమతులియ్యవలసినదని. ఇట్టియ్యచు వర్తకము బస్తా 1 కి రు 4 లు లాభముగైకొనుచున్నారు. తుని డి. రహస్యీలైన గారు రాతింబనల్లు మిక్కిలి శ్రమపడి కనిపెట్టుచున్నారు. కాని, తక్కినవారలను ద్రవలతోకలసి మూచుచేయుచుండుటచే తునిలో 13 లేక 14 మాసములు ధరగల బస్తా తుని సరిహద్దునకు పొయికిరావుపేటలో రు 20 లు ధరయగుచున్నది. ఇట్టి వివరీతావళి కని విని యెరుంగము. తుని వర్తకులకు ఈ సమయములో వేలకు వేలు వివరీతలాభము వచ్చినది. విశాఖ పట్టణము జిల్లాకు స్వేచ్ఛగ కొనిపోవుటకు నెలవొసంగిన పో ధర పెచ్చును. ఇతరఖర్చులుండవు. ప్రజలకెట్లుందియు నుండదు. అటుచేయ పీఠలేనివో తునిగ్రామమునకు ఒక్క బస్తా సరకయినను రాకుండజేసినవో కొంతమేలు కలుగును. తునిలో ప్రస్తుతము విస్తారముసరుకు నిలువయున్నది. నిర్బంధము చేసినకొలది విశేషముగ సరుకు తెచ్చి యెగుమతిచేయుచున్నారు. ఈ వివరీతావళి తగ్గుటకు ప్రస్తుతము తునినుండి యెవరు కొరెను ఒక్కబస్తాయయిన తీసికొనిపోవుటకు నెలవీయకుండను, తునిగ్రామమునకు ఒక బస్తాయయిన రానియ్యకుండను, రైల్వేలోను ట్రోలోగేట్లవద్దకు కాపలాచేయుట ముఖ్యము. లేదా, విశాఖపట్టణము జిల్లాకు స్వేచ్ఛగా కొనిపోవ నెలవైన నొసంగవలెను. సి. వెంకట్రావు.

బొంబయి క్రొత్తగవర్నరుగారి ప్రవేశము.

—

నిన్నటి ఉదయము అపొలో బందరులో సర్ జార్జి ఆల్బ్రూజులైడుగారు 8-30 గంటలకు దిగి పరీ సమేతుడై బొంబయిలో ప్రవేశించిరి. వీరికి ఉచితసత్కారములు అత్యుత్సాహముతో జరిగినవి. సంస్థానాధీశ్వరులు, ప్రభువులు, పోలీస్ వోద్యోగులు, సర్దారులు, వాకొద్యోగులు క్రొత్తగవర్నరుగారిని సందర్శించుటకు అపొలో బందరువద్దకు పోయిరి. ఈ సలహంతయు క్రిక్కిరిసి యుండెను. సంగ్రామమున సంస్థానాధీశ్వరులందరూ ధరమును, మనుష్యులకు సమర్పించిరి. భారతీయులు తమ అర్థప్రాణముల నర్పించిరి. వీరి మహోపకారమునకు సామ్రాజ్యసంతోషము ఆనందించినది. ఈ సందర్భమున బొంబయి రాజధాని ఘనసమావేశ మొనర్చినదన్న మీరంతయు ఉప్పొంగవచ్చును. మీరేవులనుండియు, మీ వేళము నుండియు యుద్ధ పరికరములెన్నియో రణరంగమున కంపబడినవి. ఇవన్నియు తూర్పుఆఫ్రికా, మెగుషాపేమియా, కలప్తయిలలో ఉపయోగించబడినవి. ప్లాండర్సునకు గూడ పోయినవి. మన మిప్పుడు యుద్ధము ముగియసన్న కాలమున నున్నవారము. కాళ్ళవత్ సంధికై ఎదురుచూచుచున్నారము. ఆగష్టు 1917 సం॥ ప్రకటనము ననుసరించి ఇండియా సామ్రాజ్యమున గొప్ప రాజకీయపు మార్పులు కలుగనున్నవనియు, చిట్కగల సమస్యలు పరిష్కారము కావలసియున్నదనియు మీరు నాకెప్పుడు తెలియజేసినారు. ఆ ప్రకటనము ఆచరణలోనికి వచ్చునని నా నమ్మకము. వాటిని సేవ బలపరచెదను. సేనిపుడు నిర్వహించవలసిన ఘనకార్యభావమునకు మీరు నాకు కుడిభుజమువలె లోడ్డుదురునివిశ్వసించుచున్నవాడను. మీబుద్ధికులశయము, మీప్రభుభక్తియు నాకు చేయుతగ సుండగలవు గతకర్మములలో మీపురపాలక సంఘమువారు అభివృద్ధికరమగు కార్యముల నెన్నిటినో జేసియున్నారు. నియోజక స్వాతంత్ర్యమును ఎత్తుకొనేయవలయుననియు నగరాభివృద్ధి సంఘము గురించియు, గృహనిర్మాణ సమస్యలను గురించియు మీరు నాకు తెలియజేసిన సంగతుల నన్నిటిని జాగ్రత్తగ గుర్తించి నాడెను. మొదటి రెండు విషయముల గూర్చి నాకు తరిగి తులుచక్కగ తెలియవచ్చు విషయముగ నెట్టి అభయమును ఈయవలను. కాని ఈవిషయములను జ్ఞాపకముచుకొని క్షణికుచరణకమియాశయములు ఫలోన్ముఖము గాంచునటుల కృషి సల్పగలవాడనిని జెప్పగలను.

సేతు ఇంగ్లాండులో బయలుదేరక పూర్వమే గృహనిర్మాణ సమస్య నాకు తెలియజేయబడింది జమారు ఈవిషయమై సాధ్యమైతంతవరకు మీకు లోడ్డుదలచని నునునగలను. గృహనిర్మాణము చక్కగ లేచుండుటజేసియు ఆలోచింపి బాగుండకపోవుటజేసియు పసిపిల్లలు, వడినయగులవారు ను ఏటేట ఎందరో చనిపోవుట మనము జూచుచున్నారము. మానవాభ్యుదయము కుదరకుండుకార్యము లన్నిటియందును మీరు నాసానుభూతిని జూపెననియు, సహాయ మునర్పదననియు మీరు మృత్యువచ్చును.

ఈ వగరమున ఇక ప్రయింబావాత ఎందరో అసంఖ్యాకముబడిరిని విడుటకు ఎంతయు విచారించుచున్నవాడను. ఈ గొప్పరాజధానియందు ఆచారసద్భావములకుగూడ కరవు పుట్టుట చాల విషాదకరమైన సంగతి.

నగరపాలకుధ్యసంఘమువారు క్రొత్తగవర్నరుగారికిని, గవర్నరు సతికి సుస్వాగత మొసంగినందులకు గవర్నరు గారు వీరి సందరిని అభినందించిరి. సేనీనగరమున పూర్వము చాల సాగులు సందర్శించియున్నాడను. మరల సేనీచటకువచ్చి చిరకాల పరిచితులకు కలిసికొని అప్పటి సంగతులకు జ్ఞాపకము జేసికొని పాలించుటకు నా కెంతయు సంతోషముగ నున్నది. లానుకువతికి మూత్రము బొంబయిని దర్శించుటకు ఇదియే ప్రథమతరణము. ఆమెతరపునను, నాతరపునకు మీరు మాకొనర్చిన గౌరవమునకు వందసహస్రముల నర్పించుచున్నవాడను. లాయకువతి సాంఘికాభివృద్ధికరమగు కార్యము లన్నిటియందు మీరునిశ్చయముగ లోడ్డుదునని మమ్ముడు. ఈసమయమున నన్నీ ముఖ్యవగరమునకు గవర్నరు గారి యమిండించుటకు సామ్యభావము కలగెయ్యు కృతజ్ఞుడను. సంధి సమస్యలు, సామ్రాజ్య పురస్కారాన్ని సమస్యలు పరిష్కారము గావలసియున్నది. నాల్గేండ్లనుండి మనము మన క్షేత్రనంతకు జర్మనులను పరాజితులగ జేయుటకు ధారపోసి వారము. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును కాపాడుటకు పాటుబడి వారము. మరల కొలది వారములలో మన కనులయెదుట శత్రువులు పరాజితులగుట గాంచివారము. వారి నొకాదక్షము మన స్వాధీనమైనది. బ్రిటింగ్లకు గారు యుద్ధముకంతయు లోడ్డుపెరి. ప్రజల సంతోధమునుగూడ మార్పిరి. సేనును వారి ననుసరించి లోడ్డుద ప్రవర్తించెదను. ప్రభుభక్తి ఇచ్చును కార్యరూపమును చాల్చినది. ఒండొరుల అభిప్రాయములను గనుగొంటిమి. యుద్ధముచే ఆపద సావ్యజేక సుగుటచే మనకలవరకు నున్న పాతము మరింత బలపడినది. మీరాజధాని నుండి వెల్లింగ్లను దంపతులు పోవుట చాలనచ్చుమని చెప్పక తప్పదు. వీరెంతయు మహోపకార మొనర్చిరి. మీ సహాయముతో ఆయన లేనికొంతకు తీర్చుటకు సేతు ప్రయత్నించెదను.

Towards Peace.

(c)
(Reuter's Agency)

France

President Wilson. Brest Preparing for Welcome.

LONDON, December 14.
PARIS.—Havas Agency states:—Brest, the temporarily Americanised war port, is to-day bursting with activity in anticipation of the arrival at two o'clock in the afternoon of President Wilson. The Municipality of Brest has erected a triumphant arch. President Wilson will proceed to Paris by special train. Although the President's stay will extend to several weeks, it has been agreed that his official visit will last only 48 hours from to-morrow until Monday. After Monday President Wilson will be relieved from the obligations of State etiquette.

A Privilege.

LONDON, December 15.
PARIS.—President Wilson replying to M. Pichon's address of welcome at Brest said:—It was a privilege to come to France and contribute to a peace enabling the world again to move forward on the path of progress.

Magnificent Reception in Paris.

LONDON, December 15.
PARIS.—The arrival in Paris this morning was magnificent. The city had never seen such crowds voicing their enthusiasm for the head of a Foreign State. President Wilson smilingly acknowledged cheers during the run from the station to Prince Murat's House.

The President and Peace.

France's Deep Gratitude.

LONDON, December 15.
PARIS.—Havas Agency states that the sentiment with respect to the chief representatives and spokesmen of the American people is one of intense gratitude for the decisive part which America under the president's wise and firm guidance played in the works of crushing German militarism. It is significant that the president will visit the devastated regions. There could be no better preparation for the Peace Conference than seeing the razed villages, demolished factories, and desolate wastes and gathering information regarding German reprisals and wrongs committed.

"Citizen of Paris".

PARIS.—The City Council amid enthusiastic cheers, yesterday conferred on President Wilson the title of Citizen of Paris.

Marshal Joffre said:—He was thankful for what President Wilson could still do, also grateful for the thousands of Frenchmen spared by the entry of the United States into the war.

LONDON, December 15.
PARIS.—President Wilson's arrival in Paris yesterday was marked by scenes of unprecedented enthusiasm. He was rapturously welcomed by Paris which voiced the expression of the ties binding the two greatest republics. No head of the foreign state has ever met with such reception. The weather had cleared. At midday President Wilson was the guest at luncheon at the Elysee. President Poincare said that peace must be a reparation for the past and guarantee against the perils of the future. President Wilson's first public utterance in Paris embodied the thought of guaranteed peace which all civilization awaits. After expressing horror at the ruin wrought by the brutal enemy, President Wilson said:—"I appreciate necessity for such action in the final settlement of war as will not only rebuke such acts of terror and spoliation, but will make men everywhere aware that they cannot be ventured upon without the certainty of just punishment."

The French press commenting on the speech says that the whole problem of peace conditions is embodied in the above sentence.

Americans in France.

Agricultural and Commercial Facilities.

LONDON, December 14.
The Commissioner-General for Franco-American affairs has sent the U. S. Secretary for War a cablegram suggesting a scheme whereby American officers and men during their sojourn in France may have at their disposal French agricultural and commercial facilities. According to the scheme lectures will be given in various colleges and in camps.

The International Fair.

To be Held at Lyons in March.

LONDON, December 14.
PARIS.—The international fair at Lyons will take place in March, 1919, by which time it is calculated Peace will have been declared. The Deputy Mayor of Lyons said the fair would probably be closed for ever to German exhibits. British manufacturers will be admitted next year free of duty.

French Demobilization.

LONDON, December 14.
PARIS.—The release of six classes of Territorial reservists results in about 900,000 men being sent home. With the exception of about five of the youngest classes needed to hold German territory, the French troops are likely to be home by the end of March.

The Franco-Belgian Frontier.

LONDON, December 15.
PARIS.—The Franco-Belgian frontier is only open to persons provided with passports.

12,00,000 Men to be Demobilised in France.

LONDON, December 14.
PARIS.—Havas Agency states that the Under Secretary for demobilization states that 12,00,000 men will be sent home before February.

The Names of French Delegates to Peace Conference.

LONDON, December 15.
PARIS.—Mr. Marcel Hutin forecasts that French plenipotentiaries to the Peace Conference will be M. Clemenceau, M. Pichon, Marshal Foch and M. Leon Bourgeois who is a specialist regarding League of Nations and also regarding Tardieu Commission for Franco-American relations.

Germany

Secret Documents of German Office.

Existence of Secret Crown Council not Found. Portions of Documents to be Published Soon.

LONDON, December 15.
COPENHAGEN.—According to a Berlin message Herr Hauge stated that secret documents of the German Foreign Office did not confirm the existence of a Secret Crown Council at Potsdam. The first portion of the documents dealing with the events leading to German invasion of Belgium would be published shortly.

Summoning of Reichstag

Considered Treason by Soviets.

LONDON, December 14.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that Workmen's Councils in Berlin have elected seven majority socialists, five independent socialists, and one intellectual as delegates to the Imperial Conference of Soviets. Soldiers' Councils of Berlin have elected four majority socialists and two independent socialists and passed a unanimous resolution protesting against summoning of the Reichstag as treason and demanding that the President of the Reichstag should be called to account.

A New Seamen's Council.

Its Threat to German Government.

LONDON, December 16.
COPENHAGEN.—A new Seamen's Council has been formed in Hamburg. It demands control of the entire mercantile fleet and threatens to sink every ship unless all its demands are met. Further rioting is reported from Hamburg owing to the refusal of British to negotiate with Seamen's Council.

Admiral Browning's Threat to Germany.

Naval Conditions not Carried out.

LONDON, December 16.
A message from Kiel states that it is reported that Admiral Browning has intimated that Germany must be prepared for British occupation of Heligoland unless the naval terms of the armistice are carried out.

The Extension of Armistice Discussion.

Germany Wants Greater Occupation.

LONDON, December 12.
According to the "Matin" German delegates at Treves not only asked for the extension of the armistice but for an extension of the area occupied by the Allies in order to assist German authorities but the Allies refused the latter request which it is pointed out was intended to induce the Allies to embark on a much wider military scheme with resulting complications and difficulties. The "Echo de Paris" utters warning against German assertions that the Allies contemplate occupying the whole of Germany and points out that the German Government would have much to gain from the difficulties which would result for the Allies.

Great Britain

Allies and Naval Power.

Viscount Grey's Statement.

LONDON, December 12.
Viscount Grey speaking at Dewsbury said he saw no reason why the naval policies of Great Britain and the United States should not be comparatively easy, provided that peoples on both sides were perfectly frank and did not allow misunderstandings to grow up regarding what each meant. The question closely connected was the question of the freedom of the seas which was not a German but an American phrase. The Germans adopted it and used it for their own purposes in a sense and with an intention to which we could never agree hence its unpopularity. There was no need to anticipate difficulty about agreement regarding its meaning until President Wilson came to discuss it with our Government. If it meant freedom of seas in peace time, we agreed. The United States had some rule forbidding foreign ships to carry goods between the United States and the Philippines and some other countries had a similar rule. We never had such a rule and we ought to receive a little more recognition than we do for the fact that we never used British naval power in peace time to make use of seas easier for ourselves, without making it simultaneously easier for others on the same terms. If it was a question of freedom of seas in war time, Lord Grey pointed out that United States had co-operated in making the Blockade complete, and without such co-operation we might have lost the war. It was impossible that the United States should now take up the line that if we again had to deal with Germany, a blockade could not be allowed. That would stultify everything done in this war. It was an insult to suggest that the United States would in future advocate any course inconsistent with blockade complete of the offending power. Probably President Wilson's idea was that freedom of seas should be secured to any nation observing a convention of the League of Nations and denied to any nation breaking that covenant. If so then the League of Nations was the solution of the whole question.

The Commercial Airship.

Its Advantages.

LONDON, December 12.
The Civil Aerial Transport Committee states that in the immediate future the commercial airship offers great advantage over the aeroplane, particularly concerning passengers' comfort, ease of navigation, safety and high ratio of disposable lift which are vital considerations. Airships now exist with a range of over four thousand miles at a speed of seventy-eight miles per hour, but by running engines more slowly the maximum range is eight thousand miles. Under the first speed Capetown is to-day aerially only little over three days from Southampton, while this ship could fly the Atlantic passage and then return without a stop. The committee points out that in future the airship will soon develop the speed of a hundred miles per hour. It will be fitted with ample saloons and staterooms with lift to roof-garden and it will be able to remain in air for over a week.

Interview with Sherif Feisal.

His Opinions on Arab and Zionist Aspirations.

LONDON, December 12.
Sherif Feisal interviewed by Reuters said All Arabs would be grateful that M. Clemenceau had assured the Central Syrian Committee that France would ensure that Syria would be able to work out her own civilisation and liberty and that problems of Asia Minor and Syria would be brought before the Peace Conference as an open issue for settlement by all parties concerned. The Sherif emphasized that the present Administration in Syria in no way restricted the liberty of the people. Referring to Zionist aspirations in Palestine the Sherif said that Arabs and Jews, the two main branches of the Semitic family, understood each other. He hoped as a result of the interchange of ideas at the Peace Conference that each nation would make definite progress towards the realization of its aspirations. Arabs intended to give fairplay to Zionist Jews who had promised to see that the Nationalist Arabs had fairplay in their respective areas.

LONDON, December 16.
Emir Feisal will stay in England for an fortnight and will present respects of the King of the Hedjaz to the King. General Fale who accompanies the Emir is a native of Bagdad and commanded the flying column of Arabs which co-operated with General Allenby's right wing in September last so well that General Allenby gave him prestige of being the first to enter Damascus and Alepp at the head of his column.

The General Election

Soldiers Poll Heavily.

Results all an Uncertainty.

LONDON, December 16.
Apart from the strength of women's vote, the uncertainty of the soldier's vote makes it impossible to forecast individual results. Soldiers of Britain have polled strongly. Returning officers have received sacks of ballot papers from camps prior to December 14th and soldiers still have a few days to vote. Hence candidates most assured of a local triumph admit that soldiers may upset their calculations. Proxy voting on behalf of Sailors and Soldiers abroad has apparently been a failure.

General Smuts Resigns

His Membership of War Cabinet.

LONDON, December 14.
According to the "Daily Express," General Smuts has resigned from the War Cabinet because the war has ended. General Smuts was offered but declined the Palestine Command before General Allenby.

Plentiful Supply of Food in Britain.

LAHORE, December 16.
LONDON, December 11.—Forty thousand tons of wheat double the usual weekly supply, is at present under discharge in London docks. Beef from America is arriving freely. The Shipping Controller is allotting ships to fetch mutton and other produce from Australia and where houses are threatened with congestion Sugar rations will be increased by 50 percent at the end of January.

The Minister of Reconstruction had arranged to speak at Haggerston but the meeting was abandoned owing to lack of attendance. The Board of Agriculture has established a reconstruction department to deal with farmers' supplies, rural tenancy, etc.—(C. & M. Gazette)

Austria

Austria's Desire.

LONDON, December 12.
NEW YORK.—The correspondent of the Associated Press has interviewed Count Czernin late Foreign Minister in Vienna. Count Czernin said Austria in 1917 made desperate efforts to get out of the war even to the extent of offering Galicia which is the richest coal and oil province of the Empire to Germany if the latter would surrender Alsace Lorraine. But Germany rejected this proposal. General Ludendorff was even willing to declare war against Austria if the latter made a separate peace.

Ex-Emperor Karl.

A Parliamentary Candidate. To the Austrian National Assembly.

LONDON, December 16.
A message from Vienna, states that it is stated that Ex-Emperor Karl intends to be candidate in the forthcoming election to the Austrian National Assembly.

Portugal

President of Portugal Assassinated.

LONDON, December 15.
LISBON.—The President of Portugal Major Sidonio Pais was assassinated at midnight while going to the Railway

station enroute for Oporto. Three revolver bullets hit President Major Paes. The infuriated crowd lynched the assassin. Major Paes died at the ambulance station.

A Provisional Government Formed.

LONDON, December 16. Their Majesties' deep regret at the assassination of President Paes has been conveyed to the Portuguese Legation. The Legation announced that a provisional Government has been formed under the presidency of Senhor Castro, Minister of Marine and Foreign Affairs. Parliament will meet on December 16th.

General

Belgium's Note to Holland. For Permission to take War Materials. VIA THE SCHELDT.

LONDON, December 16. A message from Brussels states that Belgian Government has notified Holland that war material and provisions for military workers from France and England will be brought to Belgium via the Scheldt. The note says that Holland cannot object in view of Dutch permission that retreating Germans might traverse Limberg.

Bolsheviks having invaded Russian Poland as the Germans withdrew it is reported that Polish divisions in France will be sent to drive them out. Czechs Slovaks will probably assist. (O. & M. Gazette.)

South Africa and Peace. Public Demands.

LONDON, December 12. A crowded enthusiastic meeting held at Maritzburg passed a resolution demanding the repatriation of interned enemies, the punishment for ill-treatment of allied war prisoners, and the retention of the ex-German Colonies.

A mass meeting at Kimberley passed a resolution, requesting the Imperial Government to demand the punishment of persons from the highest to the lowest who were responsible for the inhuman treatment of the Allied prisoners. The meeting also demanded that the Union Government repatriate all interned enemies.

The New Bulgarian Cabinet.

LONDON, December 15. A message from Sofia states that the new democratic Cabinet has been formed with Theodoroff as Premier and Foreign Minister. The Cabinet includes a civilian war minister which is an important democratic innovation.

Japanese Delegates. To Peace Conference.

LONDON, December 15. TOKIO.—Japanese Delegates to the Peace Conference have started for Paris via San Francisco.

LONDON, December 15. A message from Geneva states that Mr. Ledebour has withdrawn from the Independent Socialist Party as he disagrees with the party's attitude towards the German Cabinet.

A Danish Torpedo Boat Sunk.

LONDON, December 15. STOCKHOLM.—A Danish torpedo boat struck a mine. Seven of the crew were killed and four wounded.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Sind

The Second Aerial Visitor to Karachi. Arrives at Le-Bourget.

LONDON, December 15. PARIS.—Havas Agency states the British aeroplane which left Ipswich for Karachi arrived at Le Bourget yesterday. The journey may be made in seven stages.

The Protest Against the Excess Profits Tax.

Karache's Anglo-Indian Paper Rebukes the Hue and Cry Raised.

KARACHI, December 16. In the course of a leader on the Excess Profits Tax the "Daily Gazette" writes:—We wonder if Madras, Cawnpore and Bengal Chambers of Commerce have any idea of the effect on the minds of non-mercantile spectators in and out of India of their loud protests against the imposition for war purposes of the coming excess profits tax. The public know very well that mills and factories of Madras, Cawnpore and Bengal more than any other industries in India have benefited enormously by the war and yet these appear to be the very businesses which are now crying out against the form of taxation that the people of the United Kingdom have been cheerfully shouldering for the last three years and will continue to bear without murmuring until the signing of the peace treaty and the disbanding of huge naval and military organizations now on active service permit of reduction in Empire's colossal war expenditure. Looking to the fact that India has contributed and will contribute less by war taxation to the cost of upholding civilization than any other part of the British Empire, having regard to its size, population and wealth the spectacle of three of the leading British Chambers of Commerce in India calling out against the proposed taxation not of their ordinary profits, be it noted, but only of their excess profits arising out of war conditions, is one that will be regarded by the non-mercantile public of the Empire with feelings of astonishment and regret.

Calcutta

Civil Defamation Against "Capital" Damage of One Lakh of Rupees Claimed.

CALCUTTA, December 16. At the High Court to-day Mr. Justice Chaudhuri Mr Buckland applied on behalf of the Hon'ble Charles Joseph Halifax of the Punjab to have certain particulars in connection with a suit instituted by him against "Capital" a weekly newspaper of Calcutta claiming one lakh of rupees as damages. It was alleged that in its issue of 12th April last "Capital" published an article from a correspondent on the plaintiff's private character. Counsel asked that two paragraphs be struck out from the plaintiff and that the defendant be directed to furnish the plaintiff with further particulars of justification and of facts and circumstances which made the occasion privileged.

Mr. Longford James on behalf of defence said that the clause was put into the Petrol Bill which was subsequently rejected. There was no denial that there was a rumour in the Punjab and the defendant wrote a commentary upon it. The question before his Lordship was whether that commentary was fair or not. He was not pleading justification. His Lordship in passing order said he was unable to accede to the application for striking out the paragraphs in question. Having regard to the plea of fair comment His Lordship thought that the defendant ought to state what were the facts upon which he was relying and His Lordship understood there was no objection to supply those facts to the plaintiff. His Lordship did not think any further order was necessary on this application.

Bombay

Arrival of Bombay's New Governor.

BOMBAY, December 16. Sir George Ambrose Lloyd the Governor Designate of Bombay accompanied by Lady Lloyd and their little son arrived in Bombay this morning and landed at the Apollo Bunder at 8-30 amidst the usual ceremonial and scenes of considerable animation and enthusiasm. The shamiana erected on the bunder to give the new Governor and Lady Lloyd a warm reception was fully packed with ruling Indian Chiefs and Sardars, Naval, Military and Civil Officials and leading citizens. Seats in the Shamiana had been arranged so as to leave a gangway from the bunder steps to the road. Chairs were arranged on both sides of the gangway and blocks marked out for accommodation of those who had come to give a hearty reception to the new Governor. The block nearest the landing place and to its left was reserved for accommodation of ruling Indian Chiefs and Sardars. In the blocks opposite there were high Government officials, members of the Viceregal and Bombay Legislative Councils and Consuls of various Governments represented in Bombay. The block further which extended as far as the road was reserved for the general public and was packed with European and Indian ladies and gentlemen. Members of the Bombay Municipal Corporation and representatives of the press were allotted seats in the blocks opposite whilst a guard of honour was drawn up in the block opposite the one reserved for the general public. A dais was erected in the centre with chairs for Sir George and Lady Lloyd.

Reply to the Municipal Address.

In reply to the Municipal Address Sir George Ambrose Lloyd said:—Mr. President and members of the Municipal Corporation of Bombay:—I thank you very warmly indeed for the very kind terms in which you have greeted me on my arrival here and for the welcome you have given to Lady Lloyd. I have had the pleasure of visiting this great city several times before and it is a source of pride and satisfaction to me to be able to renew my acquaintance with it at so auspicious a moment, in the history of the whole empire. This is, however, Lady Lloyd's first visit to Bombay and in asking you to accept both on her behalf as well as my own our very sincere thanks to you for what you have said I should like to assure you of Lady Lloyd's keen desire to devote her fullest energies and sympathies to the assistance of those many benevolent and social organisations which form so useful and prominent a part in the life of this city. I am deeply sensible of the high honour conferred upon me by His Majesty the King Emperor in appointing me to this important post at the present time, for as you have pointed out the moment is a great one in which we are called upon to turn from problems of war to the no less

Complex Problems of Peace

and reconstruction. During the last four years the whole energies of our United Empire had been concentrated upon the task of defeating the desires of Germany and her Allies and of warding off the menace which has threatened the life of all peoples of the British Crown. In a few short weeks there has passed before our eyes a kaleidoscope of vast happenings in bewildering but splendid succession. The essential facts that emerge are that our enemies are routed and defeated that their great fleet is handed over and interned, that our armies are across the Rhine and our gallant allies restored to their lands. In this great task the princes and peoples of India have poured out blood and treasure for the common cause with a gallantry and a generosity that has not only deeply moved the whole empire but which has scored an ineffaceable mark in history. It must be a matter of pride to you that in so great a performance the City of Bombay and this presidency may claim to have played a leading part. From your city and from these wharves have gone much of the fighting material, that played its part in the Flanders in East Africa, in Mesopotamia and Palestine and in the hospitals of Bombay thousands broken in the battle had been restored to life and health.

We are closing a chapter of war and opening as we hope a chapter of lasting peace. You have called my attention to some of the difficult and anxious problems before us and notably to those great political changes contemplated in the Government of the Indian Empire heralded by

The Famous Declaration of August 20th 1917.

The terms of that declaration have had and will continue to have my sincere and genuine support (cheers) and I express to-day the hope that I may rely upon the wisdom, patience and loyalty of the people of this presidency

in assisting me to discharge the great but complex tasks that lie before us. I am aware of great progressive works effected in the past years by your municipality and I have taken careful note of representations you have made to me in regard to the extension of the franchise position and powers of the City Improvement Trust and the housing question. As regards the two former questions I must until I have more detailed knowledge confine myself to assuring you that these matters will have most careful consideration at my hands. The

Urgency of the Housing Question

was brought before me before I left England and I can assure you that it is my intention to do all that is in my power to assist in the solution of this long standing difficulty. Each year that passes shows us more and more the pitiable waste both of infant and adult life consequent upon bad housing, bad sanitation and the like. I should like you to feel sure that in all sound measures of social reform you may confidently rely upon my sympathy and assistance.

I am profoundly concerned to learn of the mortality caused by influenza in this city and also to learn that there is a serious prospect of a shortage in food supplies in the great presidency. I am confident that my distinguished predecessor, who has already done so much for this presidency, will in conjunction with his Government, have done all that is possible to anticipate and alleviate distress and it will be my earliest task to complete such arrangements as may be necessary for the augmentation and timely distribution of all available supplies. Gentlemen, it is my earnest hope and belief that we have all of us learnt much from

Common Hardships, Common Sacrifices

and common triumph of the great war. Ideals which may have been thought peculiar to one people or another have been found common to us all. Loyalties in words have been re-sanctified by loyalties in deeds. Closer knowledge of each other learnt amid common danger has cemented our diverse peoples with a new and stronger bond than ever before. The splendid example which Their Majesties have given to all their subjects has served still further to quicken the loyalty and devotion which India and the whole Empire feel for the throne. I know that in losing Lord and Lady Willingdon this Presidency is incurring a great loss, for by their whole-hearted devotion to the interests of this presidency they have earned its esteem and affection. But, encouraged by your welcome and inspired by these beliefs, it is my intention to try and follow with wisdom and energy the steps of my illustrious predecessors in your great Presidency to deal fairly and straight forwardly with your affairs and I pray that in so doing I may secure, loyal assistance, confidence and esteem of those I am called upon to govern.

BOMBAY, December 16. S. S. "Japan" with the outward mails arrived in Bombay at 2 p. m. to-day.

The Jinnah Peoples Memorial Fund.

BOMBAY, December 16. The "Bombay Chronicle" announces to-day the opening of a fund known as the "Jinnah Peoples' Memorial Fund" to raise a sufficient sum of money to form the nucleus of a fund for the erection of a great meeting hall in Bombay to be called the "Jinnah Peoples' Memorial Hall". It is proposed that the fund shall be a rupee fund and the minimum subscription will be one rupee, but subscribers may contribute of course as many rupees as they wish.

United Provinces

Our Aerial Visitor, Leaves For Allahabad and Calcutta.

DELHI, December 16. The Military aeroplane from Egypt left Delhi this morning for Calcutta via Allahabad. It has on board General Salmond, General Borton and Captain Ross-Smith; also Col. Tenant, Commanding Indian Air Forces. A short preliminary flight was made over Delhi yesterday when Sir William Vincent and General Moberly were passengers. The arrival on Calcutta race course is timed for about 3 o'clock, Calcutta time on the afternoon of to-morrow the 17th instant.

Arrival at Allahabad.

ALLAHABAD, December 16. General Salmond's aeroplane arrived at Allahabad at about a quarter after three this afternoon and was received by a large and enthusiastic gathering of people.

Bolshevik Armed Ships Engaged.

A Press communique says:—On the 8th December while patrolling northern waters of the Caspian, two British armed ships engaged three Bolshevik armed ships. Three hundred rounds were fired by the enemy. One of the ships was hit damage being immaterial. We hit one enemy ship. The Bolsheviks fled.

Self-Determination for India.

A Lucknow Meeting.

LUCKNOW, December 16. A crowded meeting of the citizens of Lucknow was held on Sunday evening in the Rifai-I-am Hall to demand the right of self-determination for India along with other countries in Europe at the time of the Peace Conference. Mr. Syed Nabiulla was voted to the chair. Nawab Zulqadar Jung proposed the first resolution which was as follows:—Resolved that having regard to the fact that the great communities of India are the inheritors of ancient civilization and have shown great capacity for Government and administration and to the progress in education and public spirit made by them during a century of British Rule and fast their having regard to the fact that the present system of Government does not satisfy the legitimate aspirations of the people and has become unsuited to the existing conditions and requirement and also in conformity with the principle of self-determination as enunciated by Mr. Lloyd George and also by President Wilson of the United States of America, this meeting resolves that at the Peace Conference

the claim of India to have the principle of self-determination applied to her be fully recognised, so that she may be able to progress unhindered in building up her future constitution in accordance with her own wishes. Rai Bahadur Dr. Chedda seconded the resolution. The Hon'ble Pandit Gokaran Nath Misra and Mr. Ranga Iyer supported it. It was then carried amidst great acclamation. The next resolution asking copies of the aforesaid resolution to be sent to the Viceroy the Secretary of State for India, the Premier, President Wilson of America through the Viceroy, Sir S. P. Sinha and the Maharaja of Bikaner and the All-India Congress Committee was moved by Pandit Gokaran Nath Misra and passed unanimously.

Latest Telegrams.

Dover Communications.

How they were Safeguarded. Admiral Keyes' Revelations.

LONDON, December 15.

Vice Admiral Keyes commanding Dover patrol in a speech revealed a number of secrets by which the greatest successes against submarines were achieved. He explained that the channel barrage consisted of two lines of specially built ships able to ride at anchor throughout the stiffest gale and provided with powerful searchlights. One liner ran from Folkestone to Grisney and the second extended across the channel seven miles westward. Scores of drifters and small craft which patrolled the intervening interval of darkness were so thick that it was impossible for anything to pass on the surface. Underneath were masses of anti-submarine devices and the duty of patrol was to attack and prevent submarines passing on the surface and drive them down to hidden perils below and drop depth charges. Measures were so successful that by September 1918 submarines gave up the Channel passage. There was definite enemy proof to this effect.

The American Navy.

Must be the Strongest in 1925.

An Admiral's Evidence.

LONDON, December 12.

WASHINGTON.—Addressing the naval committee of the House of Representatives Admiral Badger of the General Board of the Navy urged granting of appropriations sufficient to make the American Navy in 1925 as large as any other. He declared that if America had fought the present war alone her lack of ships would have proved fatal. America would pay Britain ten pounds sterling for every American soldier transported overseas in British ships.

Poor Corn Yield in America.

LONDON, December 13.

NEW YORK.—It is officially announced that corn yield is the smallest for five years.

The Peace Conference.

Will be Held on January 1st.

LONDON, December 16.

It is expected that Mr. Lloyd George Mr. Bonar Law, Mr. Balfour and other Ministers will go to Paris on 21st instant. The Peace Conference will probably open on January 1st.

LONDON, December 16.

The death is announced of Lord Edward Cecil.

Abolition of Conscription.

Mr. Lloyd George most Assuredly in its Favour.

LONDON, December 16.

Interviewed by Reuter Mr. Lloyd George said he wished to make it clear beyond all doubt he stood for the abolition of conscript armies in all lands. Without that the Peace Conference would be a failure and a sham. These great military machines were responsible for the agony which the world had passed through and it would be a poor ending to any Peace Conference that allowed them to continue. Any delegate that represented Britain at the Peace Conference must labour to that end.

Passenger Service by Aeroplanes to India.

LONDON, December 16.

Mr. Handley Page in an interview stated that as soon as embargo on civilian flying was removed he would start a flying service to India and East for passengers and freight.

American Navy's Home Coming.

LONDON, December 16.

WASHINGTON.—Navy Secretary Mr. Daniels announces that every vessel of the American Navy now in Europe which can be spared is returning to the home waters arriving about December 23rd. The Home coming will be celebrated by a review.

Affairs in Spain.

LONDON, December 13.

MADRID.—Catalonian Deputies to-day withdrew from the Chamber in a body and left for Barcelona. This is an ominous act and means revolt of Catalonians whose demands for authority was one of the causes of the recent ministerial crisis and it may possibly fore shadow the overthrow of the Ministry.

[Associated Press]

Detailed reports of the recent severe outbreak of influenza are being called for by the Government of India from all parts of the country in cases of the recrudescence of the disease hereafter.

CALCUTTA, December 17.

An influential meeting of Hindus was held here last evening to protest against Mr. Patel's intercaste marriage bill. Maharaja of Durbhanga presided. Among those who took part in the proceedings were Maharajas of Dinajpur, Nadia, Cassimbazar, Rejas Bun, Behari Kaper, Jiroilal Goswami, Rishes Case Law, Jagat Kishore Acharjee and Peary Mohun Mukerjee and several members and Pandits. A Committee was formed to draft a memorial to be submitted to the Viceroy protesting against the Bill.

Rangoon, December 16.

A meeting of Burma Provincial Congress Committee decided to send ten delegates to the Delhi Congress. Three of these were internees recently released. A number of resolutions were passed including one protesting against the export of the Burma rice to foreign countries in view of the distress and starvation in India and demanding that the freight on rice be reduced to the prewar rates, pointing out that the freight to Bombay is Rs. 55. per ton which adds more than Rs. 2 to the price of a Bengal maund. The removal of the embargo on Indian papers into Burma is also demanded and the police and the C.I.D. are attacked.

DELHI, December 16.

A Press Communique says:—The attention of the Government of India has been drawn to the possibility that the effect of clause (1) of the excess profits duty bill which was published in part V. of the Gazette of India of 14th December 1918 may not in all cases be clearly understood. The sub clause provides that if the profits of a business have been assessed in the years 1914, 1915 and 1917 commencing with the first of April in each case, the average of those profits shall be taken as the standard profits of the business. Assessments in all these years specified were made on the profits of the preceding year. Thus under the bill the profits which will be taken into consideration will be those of the years 1912, 1913, 1915, 1916, commencing with the 1st of April in each case. The intention is to take into the profits two clear pre-war years and two clear years war, the profits of the years in which war broke out being excluded.

It is now announced that it is not necessary that passports should specify the route by which persons are permitted to travel.

CALCUTTA, December 16.

President at the convocation of the Calcutta University this evening, His Excellency the Viceroy said:—They were all looking forward with the intense interest to the publication of the University Commission report and added that if members of the commission were unanimous in their recommendations, he would lose no time in giving effect to them. Coincident with this commission another commission had been sitting investigating openings for possible employment of Indian capital in commerce and industry. What the country wanted now was not only Indian capital but Indian men and not Indian men only as labourers but as leaders who would turn their attention to industrial enterprise and industrial regeneration in India. Action had already been taken up on the Industries Commission report and before another year elapsed he hoped to see the foundation laid for a scheme for progressive industrial development. Nowhere could the Indian Industrial renaissance be more fittingly inaugurated than in the premier university in India. His Excellency then referred to the ever increasing work of the Calcutta University and said that a question now had arisen whether time had not arrived for the appointment of a wholetime Vice Chancellor prepared to devote undivided attention to the University matters. His Excellency the Viceroy concluded by pointing out how the principles of unity, discipline and loyalty which were basic ideals of the University education in the British Empire were instrumental in overthrowing Germany whose ideal of university education was subordination of all knowledge to service of lawless force with a view to enslavement of the world.

సి. సుబ్రహ్మణ్యభారతి వివాదము:—న్యూ యిండ్

యా పత్రికకు గూడలూరునుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నార: 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు జిల్లా జేలువాసుండి భారతీని విడిచిరి. జేలువాసుండి అతనిని కత్తెరుగారి వద్దకు గొంపోస నటకు భారతీని ఏయేయిములమీద విడిచివెట్టి బడినదియు తెలిసిరి. ఈక్రింది నియమములకు నతి దంగీకరించి నట్లు తెలియుచున్నది. అతడు స్వగ్రామము కడయమవద్ద గాని పాపనాశవద్ద గాని వసింతురు. జిల్లా కు విడుచునపుడు పోలీసు డెప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుజనరలుగారికి గాని కత్తెరుగారికి గాని తెలిపవలయును. నిన్నటిదిన మతడు స్వగ్రామమున కేగెను. ఆరోగ్యము చెడుటవలన నతడు కొంతకాలమువరకు పాపనాశములో గాని కోర్ట్లలో ములోగాని నివసింతురు.

సంక్రమణసంఘము:—నాగపూరులో పనిని పూర్తి

జేసికొని 14 వ తేదీని కలకత్తా కేగిరి. డాక్టరు సాపూగారు అలహాబాదు కేగిరి. కలకత్తాలో మరల సంఘమువారిని కలసి కొనెదరు. బ్లాక్ అండు లైటుడిన్నరు క్లబ్బువారు సంఘము వారి కాతిథ్యమొసగిరి. చక్రివర్తి గారికిని, అతిథులకును స్పష్టిచవనములు గోరబడెను. సర్ బెంజమినురాబర్తసను, సర్ హెనరీడ్రేకు, బ్రాత్మాను, సర్ వివినబోను మొదలగు అధికారులకు అధికారులకు విందునకు బోయిరి. అతిథులు సర్ స్టే, డాక్టరు సాపూగ, నెటల్వాడ్, కాత్రి, బెన్జు అప్రథ్ అహ్మదు, కూచ్ఛాను, కానన్ను, పియ నాథసేను గారలు.

ద్వితీయాంధ్ర ఆయుర్వేద సమ్మేళనము.

కాకినాడ, డిశంబరు 15:—నేటిమధ్యాహ్నము రెం

డుగంటలకు వానుజేవకాశ్రమి గారి ధన్యంతరి ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. అనంతరము ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు నాశము వద్ద కాశముగావ గంభీరమగు నుపన్యాసము బోసగిరి. అందువా రిట్లు తెలియబరచిరి. రోగులవధ్యములకు, ప్రజేశము యొక్క కీ తోష్ట పరిస్థితులను పరిగణించి పనికిమరునుట్టుకు ప్రారంభించుట కుటనలాభము లేదు. ఇతరుల తాను మృత్యుముఖమున బడుచున్నా గనుకొని ననుభూతు తమఅయుర్వేద పద్ధతియందుమాత్రము విశ్వసించవలసినది. తనకిప్పుడు రిక ఏండ్లప్రాముచు వచ్చినను మునునాలుగు మోతారులు తప్ప తాను విశేషము జోషధములను పుచ్చుకొనలేదు తానుద్వైధముగను ఆరోగ్యముగను ఉన్నప్పుడితరులే అరిచి నట్లుండగూడదో తనకు తెలియకున్నది. ఇక ముందు సాధ్యమగునంతవరకును సభ్యులలో నెవ్వరును విశేషము జోషధముల నుపయోగింపకుండునట్లును సభ పూర్తియగులోపల ప్రమాణము చేయవలసిన తాను సభికుల హెచ్చరించును. దొరతనమువారు ఆయుర్వేద విధానము నంగీకరించునంతవరకును తామందోళనము చేయకలయును. అందోళనము నిష్ఫల మగునెడల తాము పన్నులను చెల్లించకుంటుటకు సిద్ధము కావలెను. మదరాసులోనున్న ఒకేశాకాల కండలు నాక్రియించి యుండగూడదు సాధ్యమై నన్ని వైద్యకళాశాలలను, జోషధాలయములను స్థాపించవలయును పండిత గోపాలాచార్యుల వారొకటి రెండుదినములొగిన తాను వైద్యవైద్య వర్తకులనుబట్టి ఇంతలోనే వైద్యాలయమును స్థాపించుటకుతాను ప్రయత్నింప గలడు. పండిత గోపాలాచార్యులవారిందుల కంగీకరించి అభ్యుత్తర వహించునది. ఆయుర్వేదమహామండలికి తా మధ్యక్షులగుటచేతను, సాధ్యమై నన్ని జోషధాలయముల నెలకొల్పటయే తమ సమ్మేళనోద్దేశ మగుటచేతను తాము తప్పక యట్టికార్యముల నుత్సాహింపవలయు నని చెప్పిరి.

అనంతరము వారు రాజవైద్య కొంపల్లి చెంచురామయ్య గారి నధ్యక్షుపదవిని స్వీకరింపగోరిరి. దినాను బహద్దరు శేషగిరిరావుగారును, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారును ఉపపాదనమును బలపరచిరి. సభ్యుల కరతాళధ్వనులు నింగి జెలరగుచుండ సభ్యులు నిలిచి తెలుగున ఉపన్వసించిరి.

చివర సభ్యులు సమ్మేళనము దినదినాభివృద్ధి నొందునట్లుల వైద్యులందఱును కృషిచేసి వైద్యకాశ్రమ సభివృద్ధి చేసెదరు గావలయునోరిరి.

సభ వారు 11 తిర్మానములనుజేసిరి. డాక్టరు లక్ష్మీపతి గారు మేజిట్రేటులందఱునం దాయుర్వేదప్రదర్శనము గావించిరి. అంతటితో సభ నాటికి నిలపబడెను.

గుంటూరుమండల రయితులు

నిటితీరును.

ఆయా, నూతనముగ ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన జి. బి. ను సూర్య మహాజన్య ఆయా గ్రామవాసులకు పంపియుంటిమి. వారు సంకలములుచేయుట ఆయనయెడల ఈ నెల 17 వ తేదీలోపుగా మా సంఘకార్యాలయమునకు చేరునట్లు పంపవలెను. ఈ నెల 20 వ తేదీనాటికి ప్రభుత్వము వారికి మద్రాసు చేరునట్లు పంపవలసియున్నది. కనుక తొందరపడి మాజన్య ప్రార్థించేయ గ్రామవాసులను గోరుచున్నాము. మాకు పంపుటకు వీలులేనివారు సరాసరి మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి 20 వ డిశంబరులోపుగా చేరునట్లుపంపవలెను.

ఏకా లక్ష్మీనరసింహం,

గుంటూరు మండల సంఘము. సి. సుబ్బారావు,

18-12-18

కార్యదర్శులు

మదరాసు శాసనసభ:— మదరాసు శాసనసభ రాబోవు ఫిబ్రవరి నెల 4 వ తేదీ మంగళవారమునాడు జరుగు నని మాకు తెలియచున్నది.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు:— మదరాసు నగరమునందలి కార్మికులస్థితి నభివృద్ధిజేయుటకొరకు ఆంధ్రానుగారింక మరికొంతకాల మినగరమునకును రని తెలిపగలగుటకు సంకసించుచున్నాము. వారు మాశే పేరట్కుకోడ్లు నందలి కార్మికులను ప్రధానకార్యాలయమున నివసించెదరు.

కావలెను.

(1398)

మద్రాసు గవర్నరులు అచ్చు ఆఫీసుకు తేరిన తెనుగు కంపాజిటర్లు కావలయును. సూకురింపెం డెంటు దొరవారికి అప్లికేషన్లు పంపవలయును.

ద్వితీయ ఆదిమాంధ్యమహాసభ.

ఆదిమాంధ్యుల యొక్క ఉన్నతికిని తత్సంఘము యొక్క వ్యక్తిత్వసాధనమునకును కృషి సజ్జతమై క్రిందటి సంవత్సరము ఆదిమాంధ్యోద్యమము నెలకొల్పబడినది. ఆదిమాంధ్యమున అప్పటికి ఆంధ్రజాతమున కంతకును చెందిన మహాసభ (ప్రథమ ఆదిమాంధ్యమహాసభ) యొక్క తాలూకాసభల కొన్నియు మాత్రము జరిగినవి. ఆసభలలో చేయబడిన తీర్మానములను ఆచరణలోనికి తీసికొని వచ్చుటకై సాయంసంఘ యొక్క యేర్పాట్లపడినది. ఆదిమాంధ్యులయొక్క రాజకీయ ఆర్థిక, సాంఘిక, నైతిక, విద్యావిషయక, ఉన్నతి కై నలయు రాజకీయ సంస్కరణములు చేయవలయు అందుకవసరమగు సంస్థలు ప్రతిష్ఠాపనలు నెలకొల్పి కీర్మాభివృద్ధికి తీసికొని రావలసినవియో కొలను మాంజేగూడగారికి రాయబారనివేదమును పంపబడినది కాని, అప్పటిరాజకీయపరిస్థితులనుబట్టి అది నిరాకరింపబడినది. నైజామీన తాలూకాసభలలో, మహాసభలో జరిగిన తీర్మానములే చాలవరకు ధృవపరపబడినవి. మహాసభ తీర్మానములు ఆచరణప్రపంచ దొరతనము వారి బహువిధపు టుద్యోగీయులకును, కలకర్తల, లోకలు బోర్డుల ప్రసిద్ధులు ముగ్గురినిపట్ల చెర్మనులు మొదలగువారి కందరికిని (ఆంధ్రజాతమునకు సంబంధించినంతవరకు) పంపబడినవి.

ఇట్లు ఏదోకొంతవని జరుగుట, తత్సాంఘికలకు స్వత్యసాధనవాంఛ మొత్తముమీద కొంతవరకలవకుటకును, స్వాభిలాషాపరులను, స్వార్థకోనుభులును నిమ్మజాతున్నతికి విముఖులును అగు పక్షపురు ఉన్నతజాతులవారికి తాము నిమ్మజాతుల యెడల జరుపు దౌర్జన్యమును నిరూపించి వారియెడల తాము నెరవేర్చవలసిన విధిని గోచరింప జేయుటకును తోడ్పడినను, ఉద్యమము మాత్రము ఉన్నతజాతుల సహాయలోపముచే విశ్వతోముఖులగు రూపము దాల్చుటయు సంఘమునకు కీర్మాభివృద్ధి కరముగ పరిణమించుటయు తటస్థింపలేదు. మాంజేగూడగారి సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టుటకు ఏర్పరపబడిన రెండు విచారణసంఘములను చెన్నపురి రాజధానికి త్వరలో రానున్నది. వారికి మనము నివేదింపవలసిన అత్యవసరములగు విషయములు ఆసక్తిములు గలవు. ఇవియన్నియు సకాలమున వారికిని దొరతనమువారికిని తగురీతి నివేదించబడనియెడల, ప్రతిసంఘమును ప్రతిజాతియు ఆత్మాభివృద్ధికై కొండ తలక్రిందు చేయునంత మహాప్రయత్నములు జరుపుచున్న ఈసమయమున నిమ్మజాతుల సంకతిజాతుగా మఱచబడుటయే గాక మరింత ఆధోగతిపాటుగావలసినవచ్చును. కనుక మనము వెంటనే మేల్కొని సమస్త ఆదిమాంధ్యులయొక్కయు ద్వితీయమహాసభను సమావేశపరచి అందు ఈదిగువ విషయములనుగూర్చి ముఖ్యముగ తీర్మానించి అక్కడక్కడ మండల తాలూకా సభలు జరుపుట మూలమునను, విచారణ సంఘములకును దొరతనమువారికిని రాయబారముల పంపుట వలన, తదితరవిధములను ఆ తీర్మానములు నివేదించుట మూలమునను ఏకగ్రీవముగా ఆందోళన సలుపవలయును. ఈ సభ రాజమహేంద్రవరమున జరుపుటకు క్రిందటి సభాసందర్భముననే తీర్మానింపబడినది. ఇది ఏలేదీని జరుగునదియు ముందు ప్రయోచింపబడును.

అలోచనావిషయములు.

- 1. సాంఘిక విషయములు: ఆదిమాంధ్యుల స్పృశ్యతయు సామీప్యతయు దోషములని యెంచరాదు. వీధుల వెంట బడి నడువగూడదను ఆతికట్టులు ఈ జాతివారియెడల అన్యాయంపగూడదు. చెరువులు, బావులు సత్రములు వీరిని ఉపయోగించుకొన నియ్యకలెను. వీరు తొచవలంబింపవలెను. 2. నైతికము. భార్యాభర్తల జీవితకాలములోనే మారుమనుములు చేసికొన దురాచారము మానవలయును. మద్యపానము మానవలెను. జూదము మానవలెను. దొంగతనములు మానవలెను. చచ్చినగొడ్డ మాంసము మొదలగు పాపకర్మమును తినరాదు. విద్య: దొరతనమువారు నిర్బంధించిత విద్యాచట్టమువంటినే చేసిప్రాధమికవిద్యను వీరిలో విరివిగా వ్యాపింపజేయవలెను. 4 ఆర్థికము: సహకారోద్యమమే ఇట్టి దుస్థితిబావుటకు అర్థమగు మహాపరునది. 3 మనిషి తాకట్టుమీద చేయబడు బుణములన్నియు ఆక్రమణలనియు ఎట్టిబుణములైనను ఇరువది సంవత్సరములైనవెనుక తీర్మానములయినట్లే ఎంచుకొనవలెననియు ననియు కానింపబడవలయును. వ్యవసాయపునపుకర్లుగ నున్న ప్రతివానికిని రెండు పట్టాధ్యాయకు తక్కువరేటు ఇయ్యగూడదనియు రోజు

కులిసయితము ఎవరికిగాని రోజు 1 కి 0.4-0 అవతక్కువ ఉండగూడదనియు చట్టము చేయవలయును. ఒకే కుటుంబముగాని ఒకేమనిషిగాని 25 సంవత్సరములకంటె నెక్కువ కాలము వ్యవసాయపునపుకర్లుగ పని చేయునెడల ఆసల భూములో వీరికి కొంతమాత్రపు ఏర్పడునట్లును, స్వంతముగ వ్యవసాయము చేయనివారికి భూమియందు ఏ విధమయిన సాంతమాత్రము లేవండునట్లును తీర్మానము కాసనము చేయబడవలయును. 5 రాజకీయము: ఈ జాతివారికి రాజకీయ సంస్థలయందు సక్రమమగు స్థాన మీయవలెనన్నచో మయినాటి వెల్లిన ప్రతివానికిని ప్రాతినిధ్య నియామక మాత్రుత్వము ఇయ్యబడవలయును. ఇంకొక విధమయినచో వీరికి ఎంతఅయిన ఆపకృతి జరుగును. మతాంతరులగు క్రైస్తవులును క్రైస్తవ మిషనరీలును ఈజాతివారిని ఉద్ధరించుటకు కంకణము కట్టుకొనినవార మనియు వారి వాంఛాస్వాతంత్ర్యములు సాధించుటకు తామే అర్హులమనియు ప్రకటించుచుండురు. కాని, కొంచెము పరిశీలించినచో స్వమతాలంబవల సంఖ్య రెండున్నచేయుటయు తన్మూలమున ఇత్యు నిరోధభావములు జన్మిస్తే నొందించుటయునే వారి యంతరంగోద్దేశము అయినట్లు చేటపడును.

కలకత్తా పట్టప్రదానసభ

కలకత్తా, డిశంబరు 14:—ఈసంవత్సరము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున పట్టములకు గ్రాంతు అభ్యర్థుల సంఖ్య పూర్వముకంటెచాల ఎక్కువ గ ను న్నది. నెనేలు భవముగూడ చాలలేదు. ఆదానంజేసి సభ రెండురోజులవరకు జరిగినది. నేడు ప్రథమదినము. రోజుల్లాపై ప్రభువుగారి యాజమాన్యమున బి. ఎ. బి. ఎస్. సి పట్టము లొసంగబడినది. వెదపట్టములు సోరువారునాడు రాజప్రతినిధిగారి యాజమాన్యమున ఇయ్యబడును. పట్టపరీక్షలందు (బి. ఏ) ఈ సంవత్సరము 12 యువకులు కృతార్థులైనది. మొత్తము బి. ఏ పరీక్షయందును, బి. ఎస్. సి పరీక్షయందును 517,102 పట్టముల గ్రాంతు.

పట్టప్రదాన కార్యక్రమాంతమున పట్టముల గ్రాంతు అభ్యర్థుల నందరిని అభినందించుచు కళాశాలయందు వీరుబడసిన కలగేడు వీరీవిత్తులు కువయోగవళుగాక యనియు వీరు సాంఘిక నేతయందు ఆత్మాసక్తితో కృషిసల్పి మానవకోటికి ఉపకారము జేయవలయుననియు ప్రభుభక్తిపరాయణులై ప్రవర్తించెదరుగాక యనియు రోజుల్లాపైగారు అతీర్చించిరి.

వీరవ కైన్ ఛార్మకేసిలరు సర్. ఎల్. స్వాంధర్మకగా రిట్టునుడివి:—వీరందరును న్యాయవాది వృత్తి నే యవలంబించవలసరములేదు. న్యాయవాది వృత్తియందు ప్రవేశించనివారు దొరతనమువారి కొలువుకు పాటుమనుజేరవలయుననియు నా యభిప్రాయముగాదు. ఏదో యొకవృత్తిని మీ సౌకర్యములబట్టి అవలంబించును. మీ శక్తిసామర్థ్యములబట్టి మానవకోటికిని దేశభక్తుడయ్యును కుపకరించునటుల నడుచుకొనుడు. చాలమంది ఓపికలేకనో గతానుగతి కోల్పోకాయను నార్యోక్తి ననుసరించిగాని భావనా శక్తిలేకగాని న్యాయవాదవృత్తిలో ప్రవేశించుచున్నారు కాని ఆంధరును న్యాయవాదవృత్తియందే చొరకుడు. భరతన్న మిల్లుడు పారిశ్రామిక నాణిజ్యనిజ్ఞాంభణమును గాంచుచున్నాడు. ఈ యుద్ధమున ఎండరో ముఖ్యపురుషులు మడిసిరి. వస్తుసామగ్రి అపరిమితముగ నష్టమైనది. మరల పూర్వపు స్థితిని ప్రవేశపెట్టుటకు నిరంతర పరిశ్రమ, సాధనసంపత్తి గావలసియున్నది. మన యదృష్టవశమున యుద్ధము మనకనుకూలముగ ముగియున్నది. కాబట్టి దేశభివృద్ధికిని పారిశ్రామిక నిజ్ఞాంభణమునకును పాటుబడి దేశమునందరింప దలచుకొన్నవారి కిప్పుడు చక్కనియన కాళము కల్గినది. మీరు విద్యవధ్యనించిన కాలమంతయు ఈ యుద్ధముచే గొప్పమాన్యులకు జెందియున్నది. ఇదియే మానవ కోటికి ఒక గొప్పవిద్యయు నుడువదగును. స్వాధ్యాయక పరాయణులును, ధైర్యకాలులు నగు మన సోదరి సోదరులు కోటానకోట్లు తమఅర్థప్రాణములను నువ్విందిరి. ఇంతయు మీకు తెలిసినవిషయమే. నాగరకమునకు భంగముకలుగకుండుటకును, మానవ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకును మనమందరము నజీవులమై యుండుటకు ఆచరణపురుషులు నారీయలు అ తమ పవిత్రరక్తమును ధారవోసిరి. ఇట్టి స్వాధ్యాయమును వీరొసల్పి యుండనిచో మీకు ఈవిశ్వవిద్యాలయపు విద్య

అసాధ్యముగ నుండి యుండెడిది. ప్రాయశః సాధ్యమైనను వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము, న్యాయము, సత్యము లేనిచో మీవిద్య కోలునాలిన దగును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము కీర్మాభివృద్ధిపై నాధారపడియున్నది. ఇయ్యనిలేనిచో సామ్రాజ్యమే నిలవకాలదు. ఇప్పుడు సామ్రాజ్యము నిలచుటకు రణమున ధైర్యముగపోరిమృతులైనవారును తీతగాత్రులైనమరలినవచ్చినయోధులే కారణభూతలు. వీరివలన మనము కువగల్గి నావము. కాన ఏ ఆశయులులే ప్రేతులై ఏర్పడుచును నిలచుటకై మన యోధులు పోరి మడసిరో చాటిని నిలబెట్టి ఆ సామ్రాజ్యమును అనుసరించి మనము ప్రవర్తించవలయును. మనోవాక్పాయకర్మతో మనము సార్వభౌములకు కృతజ్ఞులమై ప్రభుభక్తి పరాయణులమై ప్రవర్తించవలయును. నిమ్మకొంకమగు శీలముతో ప్రవర్తించి తూర్పుముకంటె ఎక్కువగ భరతన్నమునకును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును దీర్ఘవిశ్వాసము, మైత్రి అలవడునటుల ప్రవర్తించవలయును. అన్యోన్యమైత్రి అభివృద్ధి జేందవలయును. మన భావిభాగ్యోదయ మంతయు గ్రేటుబ్రీటువై ఆధారపడియున్నది. కాన మనము శక్తివంచనలేక త్రికరణశుద్ధిగ సామ్రాజ్యాభివృద్ధికై నిరంతరము పాటుపడవలయును.

ఆహారపదార్థములు.

మెనుకూ దొరతనమువారి ప్రకటనము.

మెనుకూ ప్రభుత్వపు ముఖ్యకార్యదర్శులు సి. ఎన్. లాలనుబ్రహ్మజ్యయ్యులగారు ఈక్రింది విషయములను ప్రకటించుచున్నారు.

రాష్ట్రమునందలి ఆహారపదార్థముల దిగుమతి ఎగుమతులను స్వాధీనము చేసికొనెదమన్న ప్రభుత్వమువారు మండలోద్యోగులకు అవసరమైన కొన్ని నిబంధనలను కార్యరూపమున బెట్టుటకు అధికారిమిచ్చుచు నవంబరు 25 క జేపీ నాడిక యుత్తరువును పాలించియున్నారు. ఆహార పదార్థముల సరకు లెక్కువగా నుంచుకొనియున్న వెద్దనర్తకులు చిల్లర వ్యాపారములు తమ సరకులను మార్చెట్టునకు వెచ్చుటకుగాను వారిని ప్రోత్సహిపెట్టుటకు సరకుల భర హెచ్చుచేసి, ప్రభుత్వమువారు వారిని మార్చెట్టునరకుల హెచ్చుమొత్తముగా కొని ప్రజావసరములకు వినియోగించుటకు నిశ్చయించుకొనినారు. సరకులు ఇతరజేకములకు ఎగుమతి చేయు విషయమున మాత్రము దొరతనమువారు కొన్నికట్టుదిట్టములు చేసి రాష్ట్రమునందు ప్రజావసరములకు కావలసిన ఆహార పదార్థములను యథాప్రకారముగా దిగుమతి యెగుమతులను చేసికొనుటకు నుత్తరు విచ్చుచున్నారు. దొరతనమువారు స్వాధీనముచేసికొనియున్న సరకును సయితము వారియుత్తరువులకు పొందికర్రకులు అమ్ముకొనుటకు సదుపాయములను కల్పించుచున్నారు. కావున దొరతనమువారు వర్తకులలో పోటీగా వ్యాపారము చేయుచున్నారను గాలివార్తయందేమియు నిజములేదని తెలగలదు. ఆహారపదార్థములసరకు నెక్కువగా నిలువయుంచుకొని యుండువారియొద్దకుండి దొరతనమువారు తాము ఏర్పరచిన భరకన్న ను వెద్దనర్తకుల సరకు దార్లకు కొంచె మించు మించు హెచ్చుధరను పెట్టి సరకును కొనుటకు సయితము స్వాతంత్ర్యమిచ్చుచున్నారు. ఇందువలన సాధారణమైన తన సరకును దొరతనమువారు నిర్ణయించిన భరకన్నను కొద్దిపాటి హెచ్చుధరలకు వర్తకులకమ్ముటకు వీలుండగలదు. వర్తకుల వ్యాపారమునందు దొరతనమునా చేమియు జోక్యమువుచ్చుకొననియు తెలంచవలయును.

ఈక్రొత్తపద్ధతుల ప్రకారము రాష్ట్రమునందలి మార్చెట్టులకు సరకు లెక్కువగావచ్చుచు ప్రజలకష్టములను నివారణచేయగలరని దొరతనమువారు తెలంచుచున్నారు. క్రమేణ దొరతనము ఆహారపదార్థ విషయముల పట్ల చేసియున్న నిర్బంధములను సయితము తొలగించుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు.

సంస్కరణ నియోజక సంఘములు:—14 లేదీలో నాగపురమున సంస్కరణ సంఘముల కార్యము ముగిసినది. నియోజక నిర్ణయసంఘమువారు 57 తెంజమున రాబర్నెస్ గారి (చీపు కమిషనరు) తో ప్రస్తాపించి, నాగపూరులో ఈ సంఘమువారిని నెలకొల్పుటగాను కలిసికొనిరి. ప్రత్యేకపు బండిలో రెండు సంఘముల సభ్యులును నేటిరాత్రి నాగపూరునుండి ప్రయాణమై వెడలిరి. నేడు మా కపర్తి గారు సంఘమువారి ఎదుట తమ సాక్ష్యము నిచ్చిరి.

దర్బారుత్సవములు

వడ్లమన్నాడు పాఠశాల

12-12-18 తేదీన చక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేకమహోత్సవము జరిగెను. జ్ఞానోదయమిత్రసంఘము (విద్యార్థులు) వారును గ్రంథాలయ మిత్రసంఘము వారును చక్రవర్తి చక్రవర్తిని గార్ల పటములను పుచ్చుకొని వాద్యములతోను రాజభక్తిగీతములతోను దైవప్రార్థనలతోను జండాలతోను ఊరేగిరి. మన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిగట్ల మనము పొందుతున్న మేలులను గూర్చి యుపన్యాసించుట. పిమ్మట బాలబాలికలచే కొన్ని నాటకములు ప్రదర్శించబడెను. పరుగెత్తుట దుముకుట మొదలగు నాటకములు అందలి యగ్రేసరులకు కొన్ని బహుమతులు గ్రంథాలయము తరపున అగ్రాసనాధిపతి వడ్లమన్నాటి నరసింహారావు పంతులుగారిచే ఒసంగబడెను. ఫలాహారములు పంచివెట్టబడెను. కరతాశ్చక్రములతో ఉత్సవము సమాప్తము చేయబడెను.

రాజోలు

రాజోలు దర్బారుత్సవము సందర్భమున 12-వ తేదీన గోదావరిజిల్లా స్కూల్స్ అసెంబ్లీ ఇన్ స్పెక్టరు కల్లూరి నరసింహారాయణుడు, బి. ఏ. ఎల్. టి. గారి యాధిపత్యముక్రింద రాజోలు కిక్కోడు ప్రాథమిక పాఠశాల బాలికలచే ఆటలాడింపబడెను. గౌరవాంధరివాటికి గానువాస్తవ్యులు నన్ను నారాయణస్వామిచౌదరిగారు విరివిగా బహుమతులొసంగిరి. విద్యార్థులకును విద్యార్థినులకును సభ్యులకును చౌదరిగారు ఫలాహారములొసంగిరి. బాలికలు మృదుచక్రములైన రాజభక్తిగీతములను పాడిరి. రాజోలు తాలూకా సంఘకార్యదర్శి దువ్వూరి వేంకటసుబ్బారాయణుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వందనము లర్పించుటతో సభ ముగింపబడెను.

కంకిపాడు పాఠశాల

12-వ తేదీన పాఠశాలలోని బాలురు బోధకులు కలసి జెండాలును వైకృతులవేయుచు పాటలు పాడుచు నడుమనడుమ జయజయధ్వనుల నూరంతయు మారుమ్రోయుచు నూరేగి తమరాజభక్తిని వెల్లడిచేసిరి. సాయంకాలము పిల్లలచే పలువిధములగు నాటకములు లాడింపబడినవి. చాకలి నూర్యప్రకాశరావు గారి యాధిపత్యముక్రింద వేదసభ గావించబడెను. ఈసభ యుద్వోగస్థలమున వర్తకులతోను భూస్వాములతోను అలంకరింపబడెను. మొత్తము 300 మంది వచ్చియుండిరి. ఆటలలో గౌరవాంధరి విద్యార్థులకు బహుమతులొసంగబడెను. మిఠాయిలు పంచివెట్టబడినవి. తరువాత హెడ్మాస్టరు మాదిరాజు క్విరాములుపంతులుగారు చక్రవర్తిగారి జీవితమును విప్రులముగా తెలుపెను నుడిచిరి. పెన్సిడెంటుగారు అంగ్లేయపరిపాలనమువలన కలుగు లాభములు వారి న్యాయదృష్టి ప్రకారము నూరగము మొదలగు సంఘములను గూర్చి యుపన్యాస మిచ్చిరి. సభికులు ఫలాహారములచే సత్కరింపబడిరి.

ఉంగుటూరు పాఠశాల.

12-వ తేదీన తమకు తాలూకా ఉంగుటూరు బోర్డు స్కూలు హెడ్మాస్టరు రాపాక నూర్యసారాయణగారి ప్రేరణనల్ల చక్రవర్తిగారి ఢిల్లీ దర్బారు మహోత్సవ వర్ధంతి జరిగెను. గ్రామకరణము తిల్లావెగడ వెదనుండరావుయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద సభ జయప్రథముగా జరుపబడినది. ఏకత్వభావోద్ధృతుల బడిపిల్లలు చక్రవర్తుల పటమును చూచి ఇంగ్లీషుభాషలో చేసిన సంభాషణ చాల రమ్యముగా నున్నది. తిల్లావెగడ కామేశ్వరరావు బి. ఏ. గారు శ్రీ విద్యనుగురించియు తురగా సత్యసారాయణగారు మాతృభాషాభివృద్ధిని గురించియు హెడ్మాస్టరుగారు వారి యసిస్టెంట్లును ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమువలన లాభములగుంచియునుపర్యసించినవిధపర వెన్సిడెంటుగారు సంగ్రహముగా నుపన్యాసించిరి. ఉపాహారములతోను మంగళవారములతోను సభ సమాప్తమయ్యెను.

చిత్తూరుజూలీకా పాఠశాల.

ఈ నెల 12-వ తేదీన చిత్తూరు పురపాలక సంఘము వారి హిందూ బాలికాపాఠశాలయందు జాజ్జిచక్రవర్తి మేరీ చక్రవర్తినిగార్ల పట్టాభిషేక దినవర్ధంతియుత్సవము జరుపబడి

నది. మునిసిపల్ కమిషనరీ మెంబరు బాలగురువప్పయ్యుడు గారు అధ్యక్షతవహించిరి. బాలికలు ప్రార్థనలు సలిపిరి. గొట్టి కొలాటను పాట వగైరాలు జరిగినవి. చిత్తూరు ఆర్యవైకృతసభ వారి శ్రీరామచంద్ర పుష్కభాండగారమువారు బాలికలకు బొమ్మలను పటములను పంచివెట్టిరి. స్కూలు హెడ్మాస్టరు శ్రీనివాసాచార్యులువారిచే తినుబండములు పంచివెట్టబడెను. వెనుక, హెడ్మాస్టరుగారు రాజభక్తిగీత గురించి యుపన్యాసించిరి.

కుప్పము పాఠశాల

12 తేదీన బాలురును తత్పాఠశాల్యులును బ్రాసాదము వై సమావేశమైరి. చక్రవర్తిదంపతులకు చిరాయువునుసంగు నట్లు బాలురు గానరూపమున ప్రార్థనలు సలిపిరి. ఆంధ్రాంగ్లేయ భాషలందు పాడుకా పట్టాభిషేక నాటకము ప్రదర్శించబడినది. ఈ తరుణమున సభకలెక్టరు పాండురంగరావుగారు ను విజ్ఞప్తియుండిరి. బాలుర కలెక్టరును దర్బారుదిన జ్ఞాపకార్థముగా మధురాహారము లొసంగబడినది.

చవులూరి పాఠశాల

ఈ నెల 12 వ తేదీన చవులూరు హిందూపాఠశాలలో జాజ్జి సార్వభౌముని పట్టాభిషేకదిన మహోత్సవము మిగుల ఘనముగాను జయప్రథముగాను నిర్వహించబడినది ఆటల గోపాలము చూడవచ్చు. మద్దగిరి శ్రీకంఠయ్యశ్రేష్ఠిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. పలు తెలుగుల పందెములు బాలుర చేపట్టిరి, అందు గృతాధిపతి మొదినవారికి బహుమతులొసంగిరి. పిదప కాశీనయ్యవై యూసఫ్ సాహేబుగారును నూతలపాటి పేరరాజుగారును చక్రవర్తి గారిని గూర్చి ప్రసంగించిరి.

ఘాళిపూడి పాఠశాల

ఘాళిపూడి హిందూ మధ్యపాఠశాల తరపున ఈ నెల 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము దర్బారు దినోత్సవము జరుపబడెను. ఈ పాఠశాల విద్యార్థులును ఎలిమెంటరీ పాఠశాల విద్యార్థులును బోర్డు బాలికాపాఠశాల విద్యార్థినులును కలసి యూనియన్ బాటలతోను పటములతోను మేళనములతోను ఊరేగిరి. తరువాత సభ జరిగెను. ముఖ్యముగా జాజ్జి పట్టాభిషేకమునుగూర్చి యుపన్యాసించబడెను. భగ్యరాజనూయము ఆశ్వమేధము ఈపట్టు పురాణశ్రవణము గావించబడెను. ఫలాహారములతో సభ ముగిసెను.

ఆరవిల్లి పాఠశాల

ఈ నెల 12 వ తేదీన ఆరవిల్లి బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలులోని బాలురు ఉపాధ్యాయులు బాలికలు కృతాలంకారములు కొందరువెద్దలతో గూడి యుదయమున కౌతలాలాభవనమున దైవభక్తిగీత ప్రసంగము ప్రభుభక్తిగీత ప్రసంగము మహాసందమతో గావించిరి సాయంత్రము చక్రవర్తి దంపతులపటములను వహించి పాటలతోను వాద్యవిశేషములతోను గ్రామమంతట నూరేగిరి. బాలురు చంద్రహాసచరిత్రమును ప్రదర్శించిరి. ఈ సమయమున కలగల వేంకటరెడ్డిగారు మిఠాయిని ఫలములను పంచివెట్టిరి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమందు
డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 3-8. 10-కి రు. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోర్లలో గాని బుట్టువచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.
గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికారుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కొంచెముగా లేది కఠినమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జలవిర్బదును.
చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు యను. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తెరిగి పుట్టుకుండ చేయవలయును.
అమృతాంజనండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

ఫౌంటెన్ పేనాలు. 1386
ఫ్లాక్ బర్డ్ రు.8-12-0, హాటర్ మాస్కు 7-8-0, స్వాగ్ 7-0-0, ఆల్టెగ్లాండా 2-12-0, ఆఫ్ సోనియా బి టైమ్స్ 4-8-0, ఆలారిం టైమ్స్ 7-8-0, తర్జుమాస్కు 1 పింటు 8-0-0.
R. K. Nathan & Co.,
Fountain pen specialists, Triplicane, Madras.

ఆత్మజిజ్ఞాసా
వేద సేవకు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
హక్కుబాద్, 212, మద్రాసు

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాషధములు
బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ణ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేక సమైవది.
½ పాను సీసా రు 0-12-0.
చంద్రవర్ణగుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.
వాసవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
½ పాను సీసా రు 0-10-0.
వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో
జరుపవలయును.
జాంహా ఫార్మస్యూటికల్
వదుక్ర
ఆయుర్వేద యాషధముల శేయునారు
బొంబాయి నెం 3.
The Zandu Pharmaceutical Works
335 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

301 పాత్యపు వేంకటాచల 526
పండితులవారి సిద్ధాషధములు.
లోకామయమార కస్తూరిమాత్రల నికల్పడైనను
వ రి కిం పు డు.
ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్, మలియెన్, గోవా, ఫిజి, బెలండ్, ఈస్ట్రేలియా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాషధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.
మహాభాగము “ఓకేయిక భోకామయమార” కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింటు నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొదలెట్టుకొనుట తప్పిపోవును
కీరలము, కీరవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, చులబద్ధము, దగ్గు, గజము కొప్పి బలహీనత, అసాశోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చెన్నుబిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాషధుల సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.
వైద్యులలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యాషధముల తయారు చేయబడుదురు.
కీరస్థైర్యమున యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాను చూచు ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున సీసా కీరస్థైర్యము మాత్రమే.
6 సీసాల కొకసారి రెప్పించికొని బహుల భయభోజి మా 1-8-0
12. సీసా లొకసారి కొనిన 2-14-0
25. సీసా లొకసారి కొనిన 5-5-0
గురు సర్వగములకు మాత్రమే అయ్యున్నదియ సిద్ధాషధములు భారతను.
తయారుచేసిన : శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యుల, మైసూరు